

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**YETİŞKİNLERDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ
VE CİNSEL DOYUM İLE KAYGI DÜZEYİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hatice Selin GÖK

**Lefkoşa
Haziran, 2022**

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**YETİŞKİNLERDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ VE
CİNSEL DOYUM İLE KAYGI DÜZEYİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hatice Selin GÖK

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ

**Lefkoşa
Haziran, 2022**

Onay

Hatice Selin GÖK tarafından hazırlanan “Yetişkinlerde Toplumsal Cinsiyet Rollerini ve Cinsel Doyum ile Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 23/06/2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Adı – Soyadı

İmza

Jüri Başkanı: Dr. Bingül HARMANCI

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Sözen İNAK

Danışman: Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ

Anabilim/ Anasanat Dalı Başkanı Onayı

25/07/2022

Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ

Ünvan, Ad-Soyad

Anabilim/Anasanat Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Kenan Hüsnü Can Başer

Etik İlkelerine Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Hatice Selin GÖK

05/06/2022

Teşekkür

Yapmış olduğum bu çalışmada her türlü bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren tez danışmanım ve değerli hocam Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ'e çok kıymetli katkıları için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yaşamımın her aşamasında olduğu gibi, tez çalışmam sırasında da bana verdikleri sonsuz moral, sevgi ve destekleri için başta annem Leyla GÖK ve sevgili aileme en içten teşekkürlerimi sunar; ayrıca, tüm tez çalışmam süresince bana güvenen destek veren, yakın dostlarıma da teşekkür ederim.

Hatice Selin GÖK

Öz**Yetişkinlerde Toplumsal Cinsiyet Roller ve Cinsel Doyum ile Kaygı Düzeyi
Arasındaki İlişkinin İncelenmesi****Hatice Selin GÖK****Yüksek Lisans Klinik Psikoloji Anabilim Dalı****06-2022, 75 sayfa**

Cinsiyet rolleri kavramı, cinsiyetler arasındaki ayrımların yalnızca biyoloji temelinde tanımlaması kısıtlamasının üstesinden gelmek için oluşturulmuştur. Bir başka deyişle, toplumsal cinsiyet rolleri, biyolojik farklılıkların bir sonucu olarak ortaya çıkan sosyal ve kültürel normların neden olduğu eşitsizlikleri ve kadın-erkek arasındaki ayrımların sadece biyolojik olmadığını vurgulamak için kullanılmaktadır. Bu kapsamda araştırmanın amacı, yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyum ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu çalışmada yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyum ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla nicel araştırma desenlerinden ilişkisel model kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Türkiye’de yaşayan cinsel yaşamı aktif olan bireylerden oluşturulmuştur. Araştırmanın örnekleme ise Amaçsal örnekleme yöntemi ile 18 yaş ve üzeri 416 kişiden oluşturulmuştur. Çalışmada katılımcılara Kişisel Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği, Beck Anksiyete Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda, katılımcıların cinsiyet tutum düzeyleri ile anksiyete düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Cinsel doyum düzeyi ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Cinsiyet tutum düzeylerinin anksiyete düzeyini anlamlı bir şekilde yordadığı tespit edilmiştir. Bunun yanında cinsel doyum düzeylerinin de anksiyete düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda cinsel doyum puanlarının arttıkça kaygı düzeyinin azaldığı görülmüştür. Bu yüzden yetişkin bireylere cinsellikle ilgili klinik terapiler verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Cinsel Doyum, Kaygı

Abstract

Investigation of The Relationship Between Gender Roles and Sexual Satisfaction and Anxiety Level in Adults

Hatice Selin GÖK

MA, Department of Clinical Psychology

06-2022, 75 pages

The concept of gender roles has been created to overcome the restriction of the definition of distinctions between genders on the basis of biology. In other words, gender roles are used to emphasize that the inequalities caused by social and cultural norms that arise as a result of biological differences, and the distinctions between men and women are not only biological. In this context, the aim of the study is to examine the relationship between gender roles in adults and sexual satisfaction and anxiety level. In this study, the relationship between quantitative research patterns was used to examine the relationship between gender roles and sexual satisfaction and anxiety levels in adults. The universe of the study was composed of individuals with active sexual life living in Turkey. The sample of the study was composed of 416 people aged 18 years and older by the aimual sampling method. In the study, personal information form, gender roles attitude scale, Golombok-rust sexual satisfaction scale, Beck anxiety scale were applied to the participants. In line with the results obtained from the research, statistically significant and negative relationship between the participants' gender attitudes and anxiety levels were found. A significant and negative relationship was found between sexual satisfaction level and anxiety levels. It was found that gender attitudes levels significantly predicted the anxiety level. In addition, it has been found that sexual satisfaction levels significantly predicted their levels of anxiety. In this context, it was seen that the level of anxiety decreased as sexual satisfaction scores increased. Therefore, it may be recommended to give adult individuals to give sexual clinical therapies.

Keywords: Gender, Sexual Satisfaction, Anxiety

İçindekiler

Onay	i
Etik İlkeler Uyumluk Beyanı	ii
Teşekkür	iii
Öz	iv
Abstract	v
İçindekiler	vi
Tablolar Listesi	viii
Kısaltmalar	ix
BÖLÜM I	1
Giriş	1
Alt amaçlar	4
Araştırmanın Önemi	4
BÖLÜM II	7
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	7
Cinsel Doyumun Etkileri.....	12
Cinsel Doyumun Boyutları.....	12
Kaygının Nedenleri	16
Kaygı Bileşenleri.....	16
BÖLÜM III	21
Yöntem	21
Araştırmanın Modeli	21
Evren ve Örneklem.....	21
Veri Toplama Süreci.....	23
Veri Toplama Araçları.....	23
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği (TCRÖ)	24
Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (GRCDÖ).....	24
Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ).....	24
Çalışma Planı ve Süreci.....	25
BÖLÜM IV	27
Bulgular	27
BÖLÜM V	38

Tartışma	38
BÖLÜM VI	41
Sonuç ve Öneriler.....	41
Sonuçlar.....	41
Öneriler.....	41
Devlete Yönelik Öneriler	41
Kaynakça.....	43
Ekler	52
Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçek İzni	60
Beck Anksiyete Ölçek İzni.....	61
Özgeçmiş	62
İntihal Rapor Oranı.....	63
Etik Kurul Onayı	64

Tablolar Listesi

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı.....	22
Tablo 2. Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği ve Beck Anksiyete Ölçeği puanlarının normallik testleri.....	27
Tablo 3. Katılımcıların Beck Anksiyete Ölçeği puanları.....	28
Tablo 4. Katılımcıların yaş grubuna göre Beck Anksiyete Ölçeği puanlarının karşılaştırılması	28
Tablo 5. Katılımcıların cinsiyetine göre Beck Anksiyete Ölçeği puanlarının karşılaştırılması	29
Tablo 6. Katılımcıların medeni durumuna göre Beck Anksiyete Ölçeği puanlarının karşılaştırılması	29
Tablo 7. Katılımcıların eğitim durumuna göre Beck Anksiyete Ölçeği puanlarının karşılaştırılması	30
Tablo 8. Katılımcıların aylık gelirine göre Beck Anksiyete Ölçeği puanlarının karşılaştırılması	30
Tablo 9. Katılımcıların partneriyle birliktelik süresine göre Beck Anksiyete Ölçeği puanlarının karşılaştırılması	31
Tablo 10. Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği puanları	32
Tablo 11. Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği puanları ile Beck Anksiyete Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar.....	33
Tablo 12. Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği puanları	34
Tablo 13. Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği puanları ile Beck Anksiyete Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar.....	35
Tablo 14. Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği puanlarının Beck Anksiyete Ölçeği puanlarını yordama durumu	36

Kısaltmalar

BAÖ	: Beck Anksiyete Ölçeği
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
GRCDÖ	: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği
TCRTÖ	: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği

BÖLÜM I

Giriş

Cinsiyet rolleri kavramı, cinsiyetler arasındaki ayrımları yalnızca biyoloji temelinde tanımlama kısıtlamasının üstesinden gelmek için oluşturulmuştur. Bir başka deyişle, toplumsal cinsiyet rolleri, biyolojik değişikliklerin sonucu olarak ortaya çıkan kültürel ve sosyal normların neden olduğu eşitsizlikleri ve kadın-erkek arasındaki ayrımların sadece biyolojik olmadığını vurgulamak için kullanılmıştır. Kadınlık ve erkeklik kavramlarıyla ilişkili davranışlar, kişilik özellikleri ve roller gibi cinsiyet kategorilerinin tümü bir dizi sosyal ve kültürel çerçeveye dayanmaktadır (Dedeoğlu, 2008).

Cinsiyet rolleri, bireylerin aileleri ve yakın çevreleriyle kurmaya çalıştıkları bağların yanı sıra, küçük yaşlardan itibaren yaşadıkları toplumla oluşturmaları gereken uyum açısından da önemli bir olgudur. Cinsiyet, "kadın" ve "erkek" arasındaki biyolojik farkı ifade ederken, birey üzerinde diğer sosyal kategorilerden daha büyük bir etkiye sahiptir (Arıcı, 2011). Toplumsal cinsiyet rolleri, toplum ve kültürün kadın ve erkeğe yüklediği anlamlar ve beklentilerdir (Dökmen, 2004). İnsanların bedenleri ve kişilikleri hakkındaki algıları bu roller tarafından şekillendirilmekte ve hatta okul, meslek/iş ve eş seçimi gibi kritik kararlar vermelerinde etkili olabilmektedir.

Cinsellik, doğumdan önce başlayan ve yaşam boyu devam eden, insanların inançları, değerleri, kişilikleri, duyguları, tutumları, fiziksel görünüşleri, beğenileri, hoşlanmadıkları ve içinde yaşadıkları toplumlarla şekillenen bir kavramdır. Sadece cinsel organlar değil tüm bedeni ve zihni kapsamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre cinsellik; Kişilik, iletişim ve sevgiyi zenginleştiren etkilerin fiziksel, duygusal, entelektüel ve sosyal yönlerinin birleşiminden oluşmaktadır. Cinsel bir varlık olarak insan sadece bedensel değildir; duygusal, entelektüel ve kişilik gelişimini, iletişimi ve sevgi paylaşımını zenginleştirip geliştiren ve sosyal bütünlüğü destekleyen bir sağlık durumudur(Parrinder, 2003).

Toplumsal yasalar, değer yargıları ve tabuların belirlediği çeşitli boyutları olan cinsellik, cinsel tatmini ve iki bireyin uyum içinde bir arada yaşamasını içeren bir olgudur. Bu hayatın sayısız yönü vardır (Alpman, 2015). Cinsellik, insanların kendilerini ifade etmelerini, iletişim kurmalarını ve sevmelerini sağlayan bir dizi

fiziksel, duygusal, entelektüel ve sosyal özelliştir. Kişinin cinsel ilişkisinden duyduğu memnuniyet düzeyi cinsel doyum olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2010).

Cinsel doyum, bireyin cinsel eylemlerinden zevk alma düzeyinin öznel yargısıdır ve cinsel yanıt döngüsünün son adımıdır. Araştırmalara göre, cinsel doyumun ne olduğu konusunda fikir birliği yoktur. Pek çok araştırma, insanların cinsel yaşamlarından genel olarak duydukları memnuniyet ile cinsel aktiviteyle bağlantılı gerçek cinsel haz arasında ayırım yapamadığını dile getirmektedir. Genel cinsel doyum, cinsel zevkin aksine, bireyin cinsel yaşamının cinsel aktiviteden bağımsız olarak öznel bir değerlendirmesidir (Philippsohn ve Hartmann, 2009).

Cinsel doyum, cinselliğin en önemli boyutudur. Bireyin cinsel yaşam doyumunu, yalnızca cinsel işlevlerinin niceliğiyle değil, aynı zamanda çiftler arasındaki ilişkinin niteliğiyle de belirlenmektedir (Kulak, 2006).

Ebeveynlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin davranışlarını modelleme ve beklentilerini karşılama isteği, çocuklukta toplumsal cinsiyet rollerine uyma davranışını belirleyen unsurlardan biri olarak kabul edilmektedir (Berk, 2017). Örneğin toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına maruz kalan ve bu normlara yüksek düzeyde uyum sağlayan kız çocukları, fiziksel görünüşleri konusunda yüksek düzeyde kaygıya sahiptir (Halim vd., 2018).

Bal vd. (2013) kaygının bedensel belirtiler de dahil olmak üzere anormal, açıklanamayan bir huzursuzluk ve endişe duygusu olarak karakterize edildiğini belirtmektedirler. Kaygı, hoş olmayan yönler içermesi bakımından diğer duygulanım biçimlerinden ayrılmaktadır (Karamustafalıoğlu ve Yumrukçal, 2011).

Cinsel dürtülerin kaygı yarattığı düşünülürken, yapılan araştırmalar kaygının hem insanlarda hem de hayvanlarda cinsel uyarılmayı az da olsa arttırdığı göstermiştir. Deneysel ortamlarda yapay kaygı cinsel arzuyu artırmaktadır. Bunun yanında kaygı cinsel işlev bozukluğu olan kişilerde cinsel yanıt üzerinde paradoksal bir etki ile azalmaya neden olmaktadır (Barlow, 1986).

Problem Durumu

Cinselliğin önemli bir yönü olan cinsel doyum, bireyin cinsel aktivitelerden zevk alma düzeyinin subjektif değerlendirmesidir ve cinsel yanıt döngüsünün son adımıdır. Literatürde cinsel doyum tanımı hakkında tam bir fikir birliğine varılamamıştır. Pek çok araştırma, insanların cinsel yaşamlarından aldıkları toplam doyum ile cinsel aktiviteden aldıkları cinsel zevki birbirinden ayırmakta

zorlanmaktadır. Cinsel doyum, cinsel zevkin aksine, bireyin cinsel yaşamının cinsel aktiviteden bağımsız olarak öznel bir değerlendirmesidir (Philippsohn ve Hartmann, 2009). Lawrence ve Byers (1995) tarafından cinsel doyum, “insanların cinsel ilişkilerinin olumlu ve olumsuz özelliklerinin öznel olarak değerlendirilmesinden kaynaklanan duygusal bir tepki” şeklinde tanımlanmaktadır (Öztürk, 2014).

Tanımlar ve görüşlerdeki farklılıklara rağmen, cinsellik uygarlığın başlangıcından beri var olmuştur ve çağlar boyunca önemini korumuştur. Cinsellik, aslında hem merak uyandıran hem de yasaklanan, ancak belirtilmeyen yaygın olarak bilinmesi gereken ama aslında az bilinen, bir yandan övünülen öte yandan çok utanç duyulan zorlu ve karmaşık bir konudur (CETAD, 2008).

Cinsiyet rolleri, cinselliği ve cinsel doyumunu etkileyen unsurlardan biridir. Toplumsal cinsiyet, cinsiyetin biyolojik özelliklerinden ve kültürel olarak kadın ve erkek olma sürecinden bağımsız şekilde erkek ve kadın kavramlarına atıfta bulunmaktadır. Tarih boyunca toplum, kadınları ve erkekleri belirli alanlara atamıştır. Kadının ve erkeğin toplumsal işlevlerini içinde yaşadığı toplumsal yapı ve dönem belirlemektedir. Kültür aynı zamanda kadın ve erkeğin görünürlüğünü ve değerini de etkilemektedir (Demez, 2005).

Cinsiyet, toplumun kadın veya erkek olmak isteyenlere yüklediği çağrışımları ifade etmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri, kadın ve erkeğin toplumdaki cinsiyetlerine göre beklentilerini temsil etmektedir (Dökmen, 2009). West ve Zimmerman'a (1987) göre toplumsal cinsiyet psikolojik, kültürel ve sosyal sistemler tarafından yaratılan bir konumdur. Literatürde toplumsal cinsiyet normları ile irrasyonel kavramlar arasında bir bağlantı vardır. Dolayısıyla, toplumsal cinsiyet rolleri gelenekselleştikçe akıldışı görüşler daha yaygın hale gelmektedir (Çavdar, 2013).

Toplumsal cinsiyet rollerini sürdüren kişilerin toplumdan daha olumlu değerlendirmeler, onaylar ve kabul aldıkları iyi bilirse de, bu rollerin bireyler için bir takım zararlı sonuçları vardır. Araştırmalara göre cinsiyet rollerini sürdürmek, insanların ruh sağlığı için bir tehlike faktörüdür. Bandura'nın 1999'da yaptığı bir araştırmaya göre, toplumsal cinsiyet normlarına uyan çocuklar, uymayanlara göre daha fazla stres yaşarken; Pollack'ın 1998'de yayınlanan araştırması, cinsiyet normlarının kızlarda boyun eğici davranışları artırırken, erkeklerde antisosyal eğilimleri artırdığını bulmuştur (Carver vd., 2003). Egan ve Perry'ye (2001) göre cinsiyet normlarına uyan kişiler, çevrelerinden aldıkları onayın şartlı olduğuna ve bu

kabulü ve desteği normları korudukları sürece alabileceklerine inanmaktadırlar. Sanchez ve Crocker'a (2005) göre ise toplumsal cinsiyet normlarını koruyan bireyler dış değerlendirmeye ihtiyaç duymakta ve kendilik algıları toplumdaki aldıkları destek, onay ve kabul ile şekillendirilmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın problem cümlesi ‘ ‘ Toplumsal cinsiyet rolleri, cinsel doyum ve kaygı düzeyleri arasında ilişki var mıdır? ‘ ‘ şeklinde oluşturulmuştur.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri, cinsel doyum ve kaygı düzeyi arasındaki ilişkisinin incelenmesidir. Bu çalışmanın bir amacı da literatürdeki cinsellikle ilgili konularda bilimsel kanıtların sayısını artırmaktır. Ayrıca aşağıda belirtilen sorulara da cevap aranacaktır.

Alt amaçlar

1. Katılımcıların yaş grubuna göre anksiyete düzeyleri arasında fark var mıdır?
2. Katılımcıların cinsiyetine göre anksiyete düzeyleri arasında fark var mıdır?
3. Katılımcıların medeni durumuna göre anksiyete düzeyleri arasında fark var mıdır?
4. Katılımcıların eğitim durumuna göre anksiyete düzeyleri arasında fark var mıdır?
5. Katılımcıların aylık gelirine göre anksiyete düzeyleri arasında fark var mıdır?
6. Katılımcıların partneriyle birliktelik süresine göre anksiyete düzeyleri arasında fark var mıdır?
7. Katılımcıların toplumsal cinsiyet rolleri ile anksiyete düzeyleri arasında ilişki var mıdır?
8. Katılımcıların cinsel doyumları ile anksiyete düzeyleri arasında ilişki var mıdır?
9. Toplumsal cinsiyet rolleri ve golombok-rust cinsel doyum düzeylerinin anksiyete düzeylerini yodamakta mıdır?

Araştırmanın Önemi

Cinsel doyum ve kaygı düzeyleri, kişilerin yaşam kalitelerini etkileyen iki temel değişkendir. Bireylerin cinsel doyumunu ve kaygı düzeyleri çeşitli faktörlerden etkilenmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri de bunlardan biridir. Toplumsal cinsiyet rolleri bir kültürden diğerine ve bir toplumdaki diğerine değişmektedir. Bu farklılıklar

nedeniyle, insanların toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin tutumlarının cinsel doyumlarını ve kaygı düzeylerini nasıl etkilediğini incelemek önemlidir. Toplumsal cinsiyet rolleri, cinsel doyum ve kaygı düzeyi arasında sınırlı araştırmaların olduğu görülmektedir. Bu nedenle toplumsal cinsiyet rolleri, cinsel doyum ve kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Gelişigüzel örnekleme yöntemiyle seçilen 18 yaş ve üzeri 416 yetişkin birey ile,
2. Araştırmaya katılan katılımcıların Sosyo-Demografik Bilgi Formu, Glombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Beck Anksiyete Ölçeği ile sınırlıdır.
3. Çalışmanın örnekleme klinik olmayan örneklem özelliği gösterdiği için sonuçların klinik tabloya sahip bireylere ya da klinik mecraaya genellenebilirliği açısından sınırlayıcı bir yön olarak değerlendirilebilir.
4. Araştırma ilişkisel tarama modeli ile sınırlıdır.

Tanımlar

Cinsel Doyum: Dünya Sağlık Örgütü'ne göre cinsel doyum, "kişinin cinsel bağlantısından duyduğu memnuniyet düzeyi" olarak tanımlanmaktadır.

Cinsiyet: Kişinin kadın mı erkek mi olduğunu tanımlayan biyolojik bir terimdir (Tarrant, 2002).

Kaygı (Anksiyete): En az altı ay süren ve yaşamın birçok alanında endişeli bir ruh halinin eşlik ettiği psikolojik bir hastalıktır. Bu bozukluğu olan kişiler, kendilerine veya sevdiklerine korkunç bir şey olabileceğini düşündüklerinde şiddetli kaygı yaşamakta ve bu kaygı yaşam kalitelerini düşürmektedir (Karamustafalıoğlu ve Yumrukçal, 2011).

Toplumsal Cinsiyet Rollerini: Toplumun yarattığı ve bireylerin karşılaşmasını beklediği bir dizi toplumsal cinsiyet beklentisidir. "Toplumsal cinsiyet rollerini" kavramı, toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını veya toplumsal olarak yaratılan cinsiyet eşitsizliklerini ifade etmektedir (Dökmen, 2004).

Toplumsal Cinsiyet: Kadın veya erkek olmaya toplum ve kültür tarafından yüklenen anlam ve beklentileri ifade eden; kültürel bir yapıya tekabül eden ve çoğu zaman bireyin biyolojik yapısıyla ilgili psikolojik nitelikler içeren bir kavramdır (Rice, 1996).

BÖLÜM II

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Toplumsal Cinsiyet Roller

Kadın, erkek cinsiyetinin biyolojik ve genetik tanımlarının yanı sıra kültürel olarak tanımlanmasıdır. Birçok ülkede kadın ve erkeğin farklı görev ve sorumlulukları olduğu düşünülmektedir ve toplumsal cinsiyet kavramının sonucu olarak insanların yaşam tarzları da buna bağlı olarak değişmektedir. Örneğin birçok medeniyette kadınların ev ve aile sorumluluklarıyla meşgul olması gerekirken, erkeklerin kamusal alanda daha fazla yer alması normal karşılanmaktadır. Dolayısıyla kadınların çalışma yaşamları erkeklere göre daha kısıtlıdır. Birçok ataerkil ülkede, bu eşitsizlik kadınların yaşam standartlarının erkeklerinkinden daha az değerli görülmesine neden olmaktadır. Verilere göre, kadınların okuryazarlık oranları erkeklere göre daha düşüktür, bu da kadınlara verilen mevcut değeri yansıtmaktadır. Ayrıca, erkeklerin toplumdaki görev ve yükümlülükleri onları olumsuz etkilemektedir. Örneğin birçok medeniyette erkeklerin geçimlerini sağlamak için uzun saatler çalışması gerekmektedir. Bu tür durumlar sonucunda erkeklerin beden ve ruh sağlıkları bozulmakta ve ihtiyaç duyduklarında yardım aramaları zorlaşmaktadır (Aydın ve Kavuncu 1991; Altınova ve Duyan, 2013; Akın ve Demirel, 2003).

Toplumsal cinsiyet, bireyin doğumda biyolojik cinsiyetine toplumun atadığı işlevlerin tümünü ifade etmektedir. Erkek ve kadın arasındaki biyolojik fark çocuk sahibi olma yeteneği olsa bile, cinsiyetin insanların birbirleriyle girdikleri etkileşim üzerinde de etkisi vardır. Bu durum ise toplumsal cinsiyet kavramından kaynaklanmaktadır (Freedman vd., 2003). Toplumsal cinsiyet kavramı, toplumun kadın ve erkek hakkında nasıl davranması ve düşünmesi gerektiği konusundaki beklentileriyle ortaya çıkmıştır (Zeyneloğlu, 2008). Dolayısıyla toplumsal cinsiyet kavramının bireylere yüklediği roller kültürden kültüre farklılık gösterebilmektedir (Kaypakoğlu, 2003). Bu sorumlulukları içselleştiremeyen bireyler zamanla toplumdaki dışlanma kaygısı geliştirmekte ve sıklıkla toplumdaki dışlanmaktadır (Karasu vd., 2017).

Her ne kadar birbirinden bağımsız kavramlar olsalar da cinsiyetin biyolojik tanımı ile toplum tarafından yüklenen rollerin ürettiği toplumsal cinsiyet kavramı iç

içedir (Ohana ve Titley, 2014). Kadın ve erkeğe toplum tarafından biyolojik cinsiyet gereksinimlerine göre görevler verilmektedir. Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyete benzer şekilde birçok kültürde doğal bir kavram olarak görülmektedir. Bundan dolayı, kadın ve erkek arasındaki farklılıkların sosyolojik mi yoksa biyolojik mi olduğu belirsizdir (Vatandaş, 2020). Bu varyasyonların çoğunun biyolojik ve toplumsal cinsiyet kavramlarının birleşimiyle ilgili olduğu varsayılmaktadır (Dökmen, 2009). Natüralist bakış açısı, toplumsal cinsiyetin erkek ve kadın cinsiyet özelliklerinin (fiziksel nitelikler, doğurganlık ve güç) bir yansıması olduğu fikrini kabul etmektedir. Gelişmeci bakış açısı ise biyolojik olarak erkek ya da kadın olmanın tutum ve davranışları oluşturmak için yetersiz olduğunu ve toplumsal cinsiyetin sosyal-kültürel olarak kurulduğunu iddia etmektedir (Ecevit ve Karkıner, 2011).

Bireyler içinde yaşadığı kültürden etkilenmektedir ve bu durum kültürden kültüre değişiklik göstermektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri görüşleri, bireylerin içinde yaşadığı kültürün yargılarıyla; kadın ve erkeğin toplumdaki yükümlülükleri ise o kültürün kalıp yargılarıyla şekillenmektedir (Zeyneloğlu, 2008). Toplumsal cinsiyet kalıplarına "sosyal olarak değiştirilebilir şemalar" denilmektedir. Kişilik özellikleri, davranışlar veya fiziksel görünüm gibi birçok özellik bu değerlendirmelerde kadınlara ve erkeklere atfedilmektedir (Deaux ve Lewis, 1984). Toplumda bu yargılara dayalı olarak kadınlardan dişil özelliklere, erkeklerden ise erkeksi özelliklere sahip olması beklenildiği için bu yargıların kadın ve erkeklerin yaşamları üzerinde büyük bir etkisi vardır. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet klişeleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve ayrımcılığın devam etmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Sonuç olarak toplumda hem erkek hem de kadın adına kabul gören bu cinsiyet kavramı, insanların yaşamları üzerinde sosyal ve kültürel etkiler bırakabilmektedir. Birçok medeniyette, kadınların kamu sektöründe çalışma fırsatları daha azdır ve kadınların ev ve aile yaşamları ile sosyal yaşamları kötü etkilenmektedir; erkekler birincil, kadınlar ikincil olarak kabul edilmektedir. Bu geleneksel anlayışlardan kaynaklı olarak kadınlar üzerinde fiziksel ve psikolojik şiddete yol açabilen ataerkil düzen, kadınlarda intihara teşebbüs gibi sonuçlar doğurabilmektedir (Kahraman vd., 2014).

Aile, medya, devlet ve kurumların tümü toplumsal cinsiyetle ilgili normları bireylere açık ve örtük yollarla iletmektedir. Bu rollerle ilgili davranışlar ve gelenekler ülkeye göre değişmektedir ancak birçok toplumda değişmeyen tek nokta,

erkeklerin erkeksi kadınların dişil niteliklere sahip olmasıdır (Stone, 2015). Dolayısıyla özellikle ataerkil erkeğin her meslekte baskın görüldüğü ülkelerde cinsiyete dayalı roller eşit görünse bile, kadınların kadınsı sorumlulukları ikincil planda görülmektedir (Kılıç vd., 2014).

Sonuç olarak, her iki cinsiyet de toplumsal cinsiyet eşitliğine ihtiyaç duymaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitliği, görevlerin kişiler arasında adil bir şekilde paylaşılması olarak tanımlanmaktadır. Bu kavramla hem erkeklerin hem de kadınların ihtiyaçları ve güçlü yanları olduğu kabul edilmekte ve cinsiyet eşitsizliklerini dengeleyen gereksinimleri oluşturmak hedeflenmektedir (Akın ve Demirel, 2003).

Cinsellik

Cinsellik, yaşamın doğal bir bileşeni olarak kabul edilen ve yaşam boyu devam eden insan hayatının önemli bir yönüdür. İnsanların cinsel bir yaşamı olsun ya da olmasın, cinsellik günlük duygu ve düşüncelerinde mevcuttur. Kaygıların, korkuların ve hayallerin gelişiminde en temel bileşenlerden biri cinselliktir. Özgüven'e (1997) göre cinsel yaşam işlevlerinin başlangıçtaki biyolojik rolü, üremek ve insan türünün hayatta kalmasını sağlamaktır. Cinsellik; sevmek, sevilme, cinsel aktiviteden zevk almak gibi temel ihtiyaçlara öncelik vermektedir. Psikolojik bir bakış açısıyla da odak noktasında sevgi ihtiyacının karşılanması bulunmaktadır (Rodoplu, 2019).

Cinsel konular ve cinsellik hakkında konuşmak, çoğu insanın kaçındığı belirsiz bir özelliktir. Neredeyse her konu hakkında açıkça konuşabilenler, normal bir dürtü olmasına rağmen, kendilerine yakın hissettikleri insanlarla cinsellik hakkında konuşmayı zor veya utanç verici bulmaktadır. Biyolojik kimlik cinsiyet tarafından tanımlanmaktadır. Cinsiyet kromozomlar tarafından belirlenmektedir. Erkeklerde XY, kadınlarda XX kromozomları bulunmaktadır (Rodoplu, 2019).

Cinsellik; cinsiyet, roller ve cinsel kimlik, uyarılma, cinsel yönelim, haz, yakınlık ve üreme, biyolojik faktörler, psikolojik, toplum, ekonomi, politika, kültür, hukuk, tarih, din arasındaki karşılıklı ilişkiler gibi etkilenen bir kavramdır (WHO, 2002). Cinsellik, canlılarda türün hayatta kalması için gerekli olan üremeyi motive etmek için birden fazla sistemin birlikte çalıştığı bir süreçtir. İnsan cinselliği, diğer türlerin çoğundan farklı olarak, biyolojik unsurların yanı sıra psikolojik ve sosyal değişkenlerden de etkilenmektedir ve bu durum da cinselliği çok daha karmaşık bir

süreç haline getirmektedir. Genetik faktörler, gelenek ve görenekler, toplumun cinselliğe bakış açısı ve bireysel gelişimin çeşitli aşamalarında ortaya çıkan sorunlar, ailenin çocuga karşı tutumları, cinsel eğitim bilgilerinin yetersiz veya tam olması, çeşitli psikiyatrik etkenler cinsel sorunların ortaya çıkmasında rol oynamaktadır. Ayrıca, kişinin dini görüşleri ile bağlantılı utanç ve suçluluk duygularının cinsel yaşamını olumsuz yönde etkileyebileceği de düşünülmektedir (İncesu, 2004). Bunların yanında cinsellik psikolojik, biyolojik ve sosyal değişkenlerin birleşimi ile şekillenmekte ve bu bileşenlerden birinin engellenmesi durumunda işlevselliğini kaybedebilmektedir (Gülsün vd., 2009). Cinsel disfonksiyon sosyal sorunlara, özgüven kaybına ve çok fazla duygusal strese yol açmaktadır (Ege vd., 2010). Kendine güven, partnerle olan ilişkideki duygusal gerginlik, üzüntü, kaygı ve partnerlerin bedenlerine ilişkin algılarının hepsinin cinsel yaşam üzerinde etkisi vardır (Riss vd., 2013). Cinsel işlev bozukluğu, tutumlar, inançlar ve davranışlar gibi kültürel değişkenlerden yoğun olarak etkilenen zorluklardan biridir. Cinsel yaşamı tabu olarak görmek, cinsel sorunları kendi cinsiyetinden olmayan bir hekime anlatmakta güçlük çekmek gibi kaygılar, terapi sırasında hasta-hekim ilişkisini alt üst edebilmektedir. Evlilikte cinsellik hayati ve bağlayıcı bir rol oynamaktadır. Sağlıklı bir cinsel yaşamda eşler arasında benzersiz ve özel bir bağ geliştirilmektedir. Cinsellik çiftlerin gerginliğini azaltırken birbirlerine karşı olan sıcaklık, sevgi, koruma ve yakınlık duygularını geliştirmektedir. İyi bir cinsel yaşam için çiftlerin kendini ve cinsel beklentilerini ifade etmesi; birbirlerinin duygu, düşünce ve beklentilerine saygı duyması gerekmektedir (Canel, 2012).

Cinsel Doyum

Bireylerin cinsel ilişkiden zevk almaları ve menuniyet duymaları cinsel doyum olarak adlandırılmaktadır (Stephenson ve Meston, 2011). Timm ve Keiley'e (2011) göre cinsel doyum, insanların cinsel yaşamlarının olumsuz ya da olumlu yönlerini değerlendirdiklerinde ortaya çıkan duygusal tepkidir (Timm ve Keiley, 2011). İlişkinin doyumunda cinsel doyumun önemi göz ardı edilemez. Sağlıklı bir evlilik bağının önemli bir göstergesi olan cinsel doyum, eşlerin evlilik sorunlarıyla daha etkin baş etmelerine yardımcı olmaktadır (Öztürk ve Arkar, 2014).

Uzun süredir evli olan kişiler cinsel yaşamlarından aldıkları doyuma değer verirken, evli kişiler eşlerinin cinsel doyumunu ile yakından ilgilenmektedir. Araştırmaya göre, cinsel doyum ile evlilik uyumu arasında bir bağlantı

bulunmaktadır. Eşlerin ekonomik, sosyal ve kişisel kaygıları bile cinsel doyum ve evlilik uyumu arasındaki bağlantı üzerinde önemli bir etkiye sahip olmayabilmektedir (Yeh vd., 2006).

Gill ve Hegarty'ye (2007) göre evliliğin kalitesi, çiftlerin birbirine bağlılığı, ilişki memnuniyeti ve eşler arasındaki iletişim cinsel doyumunu belirleyen en önemli unsurlardır. Brody ve Costa (2009), 27 ülkede yapılan bir çalışmada, kadınların cinsel doyumunun erkeklerden daha düşük olduğunu keşfetmişlerdir. Bu araştırma sonucunda oluşturulan raporlara göre kadınların yüzde 58'i cinsel hayatlarından memnun değildir.

Cinsel yaşamın işlevsellik derecesi, çiftlerin evliliklerinden aldıkları doyumla ilişkilidir. Eşlerin cinselliklerini özgürce tartışabilmeleri, birbirlerinin beklentilerini ifade edebilmeleri ve kabullenebilmeleri cinsel doyuma katkı sağlayan değişkenlerdir. Cinsel ilişkinin sıklığı, zamanlaması, süresi ve şekli eşlerin cinsel doyumunu etkileyen faktörlerdir (Canel, 2012).

Bireylerin cinsel yaşamlarında sahip oldukları doyum, insan cinselliğinde eğitim ve tedavi üzerine gerçekleştirilen Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) çalıştayında aşağıdaki faktörlerle ilişkilendirilmiştir:

- Çiftler cinsel ilişki için uygun bir yer ve zaman seçmelidir; birbirlerini riskli yerlerde veya uygun olmayan zamanlarda cinsel ilişkiye girmeye zorlamamalıdır.
- Kişi hazzın kaynağını vücudunda bulmalı ve bunu cinsel ilişkide bulunacağı partnerine iletmelidir.
- Çiftler oral veya anal sevişme gibi aktivitelere nasıl katılmak istediklerini birlikte seçmelidir.
- Çiftlerin birbirlerine olan güvenlerinin özellikle cinsel doyumunu artırmada önemli olduğu görülmektedir.
- Kadınlar ön sevişmeye çok değer vermektedir. Kadınların cinsel doyumunu artırmak için ön sevişmeye öncelik verilmelidir.
- İletişim sadece ilişkinin kalitesini iyileştirmekle kalmamakta aynı zamanda cinsel doyumunu da artırmaktadır. Çiftlerin birbirlerine saygılı ve dürüst davranmaları çok önemlidir.
- Çiftlerin birbirini tanıması ve sevmesi kadar kendilerini de tanıyıp sevmesi önemlidir. Kendisine saygı duyan bireyler partnerine karşı da daha olumlu bir tutuma sahip olmaktadır.

Cinsel Doyumun Etkileri

Spreecher, evlilik öncesi ilişkilerde cinsel tatmin, aşk, bağlılık ve istikrar üzerine yaptığı araştırmasında, cinsel tatminin hem erkekler hem de kadınlar için ilişkilerdeki, ilişkideki, aşktaki ve bağlılıktaki tatmin ile pozitif olarak ilişkili olduğunu bulmuştur. Ek olarak, araştırmalar cinsel tatminin ilişki istikrarı ile ilişkili olduğuna dair kanıtlar bulmuştur. Genel olarak, erkeklerin cinsel doyumunu ilişki kalitesiyle kadınlardan daha yakından ilişkili görünmektedir. Lawrence ve Byers (1995) cinsel doyumun kişilerarası değişim modeli olarak adlandırdıkları çalışmalarında, uzun süreli heteroseksüel çiftlerde cinsel doyumun ilişki doyumunu yordadığını keşfetmişlerdir.

Başka bir çalışmada, özellikle kadınlar arasında cinsel doyumun önemli ölçüde arttığı bulunmuştur. Erken cinsel ilişki, cinsel ve dini korunma, genç yaşta cinsel hayata başlama, yüksek öğrenim, cinsel olumlama, karşılıklı aşk, cinsel malzeme, sık cinsel ilişki, çok eşli seks tekniği, sık orgazm gibi faktörlerin de cinsel ilişkide etkili olduğu gösterilmiştir(Mannila-Haavio ve Kontula, 1997).

Evlilik memnuniyeti ile cinsel doyum arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine yapılan bir başka araştırma, cinsel doyumun, yetersiz iletişimin evlilik doyumunu üzerindeki zararlı etkilerini bir şekilde telafi ettiğini bulmuştur. Dolayısıyla cinsel doyum ile iletişim arasında önemli bir ilişki vardır; çiftler yapıcı iletişim etkiliyse cinsel doyum evlilik doyumuna katkı sağlamaz. İletişim kurmakta güçlük çeken ancak cinsel doyuma sahip olan çiftler, daha az cinsel doyuma sahip olduklarından daha yüksek evlilik memnuniyetine sahiptir (Litzinger vd., 2005).

Cinsel Doyumun Boyutları

Sıklık Kadınların cinsel ilişki sıklığı ile evlilik uyumu arasındaki ilişkisi erkeklere göre daha zayıftır. Erkeklerin cinsel ilişkiye girme sıklığının sevgi kanıtına bağlı gördüğü düşünülmektedir. Kadınlar ise bu konuda erkeklerden daha düşük bir düzeye sahiptir. McCabe'e göre erkekler, kadınlara göre daha sık cinsel deneyim yaşamak istemektedir (Rodoplu, 2019).

İletişim Kadın ya da erkek fark etmeksizin, eşler arasındaki bağlılığın eksikliği cinsel ilişki ve iletişime zarar vermektedir. Birlikte geçirilen zamanın miktarı, çiftlerin bağlılık derecesi için de oldukça önemlidir. Rahat iletişim kurabilme birlikte vakit geçirmenin en önemli şartıdır (Öztürk ve Akar, 2014).

Doyum Cinsellikte doyum, bir kişinin cinsel ilişkisinden aldığı hazzı ve hoşnutluğu ifade etmekte; cinsiyet, sosyal ilişkiler, yaş, cinsel deneyim, yaşam standartları ve kültürel etkilerden etkilenmektedir. İnsanlar yaşlandıkça cinsel işlevler bozulmaktadır. Kadınların menopoza girmesi sonucu dolaşım sistemindeki östrojen, progesteron ve testosteron seviyelerinin düşmesiyle cinsellikle ilgili hayaller azalmakta, cinsel istek ve orgazm bozuklukları gelişebilmektedir. Bunların yanında vajinal bölgede kuruluk ve lumbrikasyon eksikliği de ortaya çıkabilmektedir. Menopoz sonrasında vajinal atrofi ve pubikoksigeal kasın istemsiz kasılması vajinismusa ve ağrılı cinsel ilişki yaşanmasına neden olabilmektedir (Sözeri, 2006).

Kaçınma Cinsellikten Tiksinti Duyma Bozukluğu kronik ve tekrarlayan bir cinsel isteksizlik bozukluğudur. Bunun sonucunda aşırı rahatsızlık, tikslenme, eşle cinsel temastan kaçınma durumları gelişebilmektedir (Köroğlu, 2013). Cinsel tiksinti duyma bozukluğu, az anlaşılan bir çalışma konusu olmasının yanında genel olarak tedavisi zor olan bir bozukluktur. Literatürde cinsel terapi ile ilgili bilgiler cinsel isteksizlik, vajinismus, disparoni veya cinsel tacizden sonra ortaya çıkan bir bozukluk gibi kavramlarla bir arada yer almaktadır (Doğan, 2006).

Dokunma Cinsel davranışlar, bireyin cinsellikle ilgili eylem ve tutumlarıdır. Vücuda çeşitli şekillerde dokunmak, öpmek ve uyarmak buna örnektir. Cinsel deneyimler veya cinsel davranışlar, tekrarlayan cinsel hareketlerin ifadeleridir. Dokunmak, sohbet etmek, öpüşmek, okşamak, sarılmak, erotik hikayeler okumak veya birbirini beğenmek, şakalar yapmak, sevmek ve birlikte olmanın hayalini kurmak, hatta bazen kısacık bir bakış bile cinsel yakınlığın kurulması için yeterli koşullardır (Bozdemir ve Özcan, 2011).

Vajinismus Vajinismus olarak da bilinen vajinal spazm, cinsel ilişkiyi engelleyen bir durumdur. Ülkemizde kadınlarda cinsel işlev bozuklukları sıralamasında vajinismus sorunu %43-75.9 ile ilk sırada yer almaktadır. Vajinismus Batı ülkelerinde kadınların yüzde 1-6'sını etkilemektedir (Rodoplu,2019). Vajinismus, istemsiz kasılmalar ile karakterizedir. Bu kasılmaya tüm vücut kasılmaları, bacak kapanması, kilitlenme, korku, cinsel ilişkiden kaçınma, giriş yapılmayacak düşüncesi eşlik etmektedir. Vajinismusta cinsel ilişki nadir olarak gerçekleşmektedir ve gerçekleşme durumunda cinsel ilişki ağrılı ve zorlayıcı olmaktadır. Vajinismus en sık cinsel aktivite veya daha spesifik olarak cinsel ilişki girişimlerinin başlaması ile jinekolojik muayeneler, kürtaj, zor veya komplike doğumlar sonrasında görülmektedir (İncesu, 2004). Bu durum, kadının kocasının önünde kendini değersiz ve suçlu hissetmesine neden olabilmektedir. Bu ikilem karşısında erkek, karısına öfkelenebilmekte ve kendisini istenmeyen veya reddedilmiş olarak gördüğü için sertleşme sorunlarına yol açabilmektedir. Bu durum sıklıkla yasal takibat, boşanma, tecavüz girişimi veya fiziksel şiddet ile sonuçlanmaktadır (Rodoplu, 2019).

Kaygı

Kaygı, evrensel olarak hissedilen bir belirsizlik duygusudur. Korkuya benzeyen ve gelecekte beklenen rahatsız edici bir uyarana da dahil olmak üzere en az iki özelliği olan duygusal bir durum olarak tanımlanmaktadır (Estes ve Skinner, 1941). Sıklıkla potansiyel olarak tehlikeli bir duruma tepki olarak meydana gelse de görünürde bir sebep olmadan da ortaya çıkabilmektedir. Kaygı bozukluğu, belirgin bir sebep olmaksızın gergin hissetme ve bu durumun kişinin yaşamını olumsuz etkilediğini bildirmesi olarak tanımlanmaktadır. Kaygı, altta yatan bir fiziksel hastalığın belirtisi olabileceği gibi kısa süreli veya kronik ya da somatik bir bozukluğun da belirtisi de olabilmektedir (Hoehn-Saric, 1979; Türkçapar, 2004). Göğüste sıkışma, kalp çarpıntısı, nefes darlığı, titreme ve terleme kaygının fiziksel belirtilerinden sadece birkaçıdır. Bireyde yerinden duramama ve huzursuzluk hali de görülebilmektedir. Yüksek uyarılma düzeyine sahip bireylerin daha yüksek düzeyde fizyolojik tepkilere sahip oldukları bilinmektedir. Fiziksel belirtiler kişiden kişiye farklılık göstermektedir (Karamustafaloğlu ve Yumrukçal, 2011; Türkçapar, 2004). Kaygı her zaman sağlıksız değildir; tehlikeden kaçınmaya yardımcı olmasıyla da uyarlanabilir olabilmektedir. Kaygının bu uyarlanabilir bileşenleri, canlı varlıkların

tehlike ve tehditlere karşı tepkileriyle ilgilenen temel beyin devrelerine yansımaktadır (Beesdo-Baum ve Knappe, 2012). Kaygı bir dereceye kadar gerekli olsa da aşırı duygular kişinin yaşamını olumsuz şekilde etkilemektedir (Estes ve Skinner, 1941).

Freud'a göre kaygı, bir nesneyi kaybetme tehlikesine bir tepki iken, yas tutma nesnenin fiili kaybına verilen bir tepkidir. Çoğu klinisyen, çoğu zaman tetikleyici bir olay fark edilemese de travmatik bir olaydan sonra kaygının gelişebileceğine inanmaktadır. Freud sevilen birinden ayrılma olasılığını içeren olayları kaygıya neden olabilecek olaylar olarak tanımlamıştır. Bowlby ise, kaygıyı anlamının anahtarının sevilen ve özlenen bir bireyin kaybı olduğunu öne süren Freud'un hatalı olduğuna inandığını dile getirmektedir. Bowlby'ye göre kaygı birincil faktör değildir ve birçok durumda korku ve kaygı ortaya çıkabilmektedir Bireyi yaralanma veya ölme tehlikesiyle karşı karşıya bırakan herhangi bir durum tehlikeli kabul edilmektedir. Aynı durum bireyin ailesinden birinin yaralanma veya ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı herhangi bir durum için de söz konusu olmaktadır (Finlay-Jones ve Brown, 1981).

Bireyler, yaşamlarını ve genlerini sürdürmek için bazı güdülere ihtiyaç duyarken aynı zamanda hayatta kalabilmek için kendilerini çevreleyen risklerden korunmaya çalışmaktadır. Dolayısıyla insanlarda mutlu veya üzgün bir ruh hali içinde olduklarında çeşitli reaksiyonlar meydana gelmektedir (Lang vd., 1998; Lang ve McTeague, 2009). Sağlıklı normal deneklerle karşılaştırıldığında, kaygı bozukluğu olan tüm hastalar klinik görüşme boyunca daha yüksek düzeyde korku bildirmektedir. İnsan savunma sisteminin korku, tehlike ve acıdan kaçma veya kaçınma girişimlerine yanıt olarak geliştiği düşünülmektedir. İnsanlarda, bu sistemin etkinleştirilmesinin de en güvenilir korku raporlarıyla ilişkili olduğu varsayılmaktadır. Kaygıya sahip tüm hastalar, fizyolojik semptomlarla ilgili kaygının yanı sıra, hoş olmayan, korkunç düşüncelere sahiptir. Bu kişiler sürekli olarak kalp çarpıntısı, çarpıntı, abartılı irkilme, solunum anormallikleri, avuç içi terlemesi ve kasların gerilmesi gibi korku reaksiyonlarının varlığını bildirmektedirler (Lang ve McTeague, 2009).

Kaygı; gelecekle ilgili karamsarlık, olumsuzluk, başarısızlık, umutsuzluk ve kaygı gibi duygularla anlatılmasının yanı sıra, çevreden gelebilecek herhangi bir tehlikeye karşı uyarı özelliğindedir ve tehlikeli duruma gerekli uyumun sağlanmasına ve insanların yaşamlarını sürdürmesine yardımcı olarak motivasyonlarını

artırmalarına ve tehlikeyle baş etmelerine yardımcı olan çok yönlü bir duygu durumu olarak görülmektedir (Zusta, 1995; Güleç ve Köroğlu, 1997).

Panik bozukluğu, yaygın anksiyete bozukluğu sosyal anksiyete bozukluğu, belirli fobiler ve ayrılık anksiyetesi bozukluğunu içeren anksiyete bozuklukları tüm ruhsal bozukluklar arasında en sık görülenleridir (Kessler vd.,1994). Agorafobi, panik bozukluk, ayrılık anksiyetesi bozukluğu, yetişkin ayrılık anksiyetesi bozukluğu, özgül fobi, seçici konuşmazlık, sosyal anksiyete bozukluğu (sosyal fobi), madde kaynaklı anksiyete bozukluğu, yaygın anksiyete bozukluğu ve başka bir sağlık durumuna bağlı anksiyete bozukluğu DSM-V'de listelenen anksiyete bozuklukları arasında yer almaktadır (Tamam ve Demirkol, 2019).

Kaygının Nedenleri

Kaygı nedenleri arasında psikolojik yönler de önemli kabul edilmektedir. Erken strese maruz kalma ve travma, kaygı bozuklukları için önemli risk faktörleri olsa da kanıtlar ayrıca nörotransmitter düzenleyici sorunlar ve kalıtsal genetik nedenler gibi biyolojik nedenlere de dikkat çekmektedir (Smoller, 2016).

Stres, özellikle kronik stres, kaygı ile ilişkili olmasının yanı sıra immünolojik, kardiyovasküler, nöroendokrin ve merkezi nörolojik sistemler üzerinde de zararlı bir etkiye sahiptir (Khan ve Khan, 2017). Mesleki stres, ihtiyaç duyulan görevler veya iş yükü ile ilgili belirsizlik veya gerginlikle çalışan nüfus arasında önde gelen bir kaygı nedeni olarak vurgulanmıştır. Verimlilik üzerinde zararlı bir etkisi sahip olmasının yanında etkilenenler için sıkıntıya neden olmaktadır (Fan vd., 2015). Kaygı bozukluklarına fiziksel sağlık sorunları da neden olabilmektedir. Malign hastalığı olan hastalarda anksiyete reaksiyonu anlaşılabilirken bununla birlikte, bazı kişilerde kaygı anormal derecede yüksek bir düzeye yükselebilmekte ve düzelmediği takdirde işlevsellikte bozulmaya neden olabilmektedir (Eisner vd., 2010). Uyarlanabilir bir yanıt olarak bu durum bir kaygı durumunu akla getirmektedir. Başka bir deyişle, kaygı mevcut bir duruma verilen bir tepkidir.

Kaygı Bileşenleri

Hayatta kalmak için kaygı ve korku tepkileri oldukça önemlidir. Çünkü kaygı ve korku durumunda birey stresle başa çıkmaya ve zararlı durumlardan kaçmaya hazırlayan fiziksel ve zihinsel değişikliklere neden olan bir hormon (adrenalin) salgılamaktadır. Bu geçici değişiklikler, stres veya tehdit geçtikten sonra kaybolmaktadır (Kennerley, 1997). Günümüz zorluklarının bir sonucu olarak

karşılaşılan fiziksel, duygusal ve davranışsal değişiklikler şu şekilde açıklanabilmektedir:

Fiziksel Bileşen: Panik sırasında ortaya çıkan bedensel duyular (baş dönmesi, terleme, nefes nefese kalma, hızlanmış kalp atışı, vb.) kaygının fiziksel bileşeni sağlamaktadır. Vücudun korku ve tehlikeye karşı doğal tepkisi olan "alarm reaksiyonu" bu duyulara neden olmaktadır. Tüm bu tepkiler, bireyin harekete geçme hazırlığını arttırmaktadır.

Bilişsel Bileşen: Kaygının bilişsel bileşeni panik sırasında ortaya çıkan düşünce veya görüntülerden oluşmaktadır (örneğin, somatik semptomların yanlış yorumlanması ve sonuçları). Clark ve Beck (2010), bilişlerin hem normal hem de patolojik kaygı durumlarını anlamada çok önemli olduğunu iddia etmektedir. Uyumsuz kaygı, kişinin hayati kaynakları için kritik olan bir senaryoya yönelik bir tehdidi yanlış veya abartılı bir şekilde değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır. Bilişler, durum ve etki arasındaki ilişkiye aracılık etmede çok önemli bir rol oynamaktadır: Tetikleyici Durum → Kaygılı Düşünce/ Değerlendirme → Kaygı Hissetmek.

Davranışsal Bileşen: Kaygının davranışsal bileşeni, panik sırasında veya sonucunda ortaya çıkan davranışları ifade etmektedir. Örneğin panik durumlarında, birçok kişi durumdan kaçarak veya direnerek tepkilerini sınırlamaya veya kontrol etmeye çalışmaktadır. Ancak uzun vadede, bu tepkiler sıklıkla kaygıyı artırmaktadır. Çünkü kişinin duruma alışmasını ve onunla baş etmeyi öğrenmesini engel olmaktadır (Pincus vd., 2008).

Sonuç olarak strese bağlı fiziksel, zihinsel ve davranışsal tepkiler normal, yardımcı ve sıklıkla hayati öneme sahiptir. Birey daha fazla strese maruz kaldıkça stresle başa çıkma yeteneği de gelişmektedir (Kennerley, 1997).

İlgili Araştırmalar

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinden seçilen 701 kişiyle yapılan bir çalışmanın bulgularına göre, örneklemin toplumsal cinsiyet rolü tutumu eşitlikçidir (Türk, 2019). Ayrıca, toplumsal cinsiyet rolü tutumları cinsiyete göre farklılık göstermektedir ve kadınlar erkeklere göre daha eşitlikçidir. Konya, Ankara, Erzurum, Şanlıurfa ve Bitlis illerindeki üniversitelerden seçilen 644 kişi ile yapılan çalışmada da yaş unsuru araştırılmış ve yaş arttıkça kadını zorlamanın azaldığı tespit edilmiştir (Keskin, 2019). Diğer araştırma bulguları, metropol bir

yerde büyüyen bireylerin, kırsal yerlerde büyüyenlere göre; demokratik ailelere büyüyenlerin farklı bakış açılarına sahip ailelerde yetişenlere göre daha eşitlikçi bir toplumsal cinsiyet rolüne sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca dini unsurun geleneksel ifadelerle katılım açısından toplumsal cinsiyet rollerini etkilediği tespit edilmiştir.

Meagher ve Shu (2019), 1977'den 2018'e kadar Amerika Birleşik Devletleri'nde kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algılarını incelemişlerdir. Yıllara göre, her iki cinsiyetin aile rolleri hakkındaki görüşlerinde gözle görülür bir fark gözlenmemiştir. Eğitim seviyesi ve ailesel roller arasındaki ilişki ise yıllar içinde anlamlı olarak farklılık göstermiştir. Üniversite mezunu olanlar ile daha düşük eğitim düzeyine sahip olan bireyler karşılaştırıldığında, üniversite mezunu olanların ailevi rollere ilişkin daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarına sahip oldukları görülmüştür. Bunun yanında her iki cinsiyet de kadınların siyasi faaliyetlere katılmasına karşıdır.

Etiyopya'da gerçekleştirilen ve üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerini inceleyen bir başka çalışmada, üç farklı bölümden ortalama 21 yaşında olan bireyler yer almıştır (Keery, 2018). Katılımcıların çoğunluğu geleneksel bir toplumsal cinsiyet rolü zihniyetini benimsemektedir. Bulgulara göre tıp, mühendislik gibi meslekleri erkeklerle ilişkilendirenlerin sayısı, kadınlarla ilişkilendirenlerin sayısından daha fazladır. Hemşirelik ise neredeyse eşit sayıda kadın ve erkek tarafından cinsiyetten bağımsız bir meslek olarak değerlendirilmiştir. Maddelerde sıralanan mesleklerin neredeyse tamamı için erkeklerin geleneksel cinsiyet rolü tutumları bulunmaktadır. Bununla birlikte, özellikle mühendislik, yönetim ve fizik gibi alanlarda iki cinsiyet arasında önemli bir eşitsizlik söz konusudur. Erkekler bu mesleklerin erkeklere ait olduğuna inanırken, kadınlar her iki cinsiyete de ait olduğuna inanmaktadır.

Sakallı ve Türkoğlu (2016) kadın ve erkek hakkındaki toplumsal önyargıları değerlendirmek için 279 üniversite öğrencisinin dış görünüş, psikolojik nitelikler, sosyal ve ilişkisel özellikler ve diğer konulardaki görüşlerini sorgulamıştır. Ayrıca, çalışma evli veya bekar olmanın önyargıları etkileyip etkilemediğini incelemiştir. Dış görünüş ve kişilik özellikleri açısından katılımcıların bekar erkek tanımlarında çekici, bakımlı, cesur, özgüvenli gibi sıfatlar; sosyal ve ilişkisel özellikler açısından duygusuz, yalancı, çapkın, şehvet düşkün gibi sıfatlar yer almaktadır. Evli erkeklerin dış görünüş ve kişilik özellikleri göbekli, bıyıklı, olgun, çalışan gibi

sıfatları; sosyal ve ilişkisel özellikleri fedakar, sadık ve sorumlu gibi sıfatları içermektedir. Bekar kadınlar dış görünüş ve kişilik olarak güzel, bakımlı, kırılğan ve saf olarak tanımlanırken; sosyal ve ilişkisel özellikler açısından eğlenceli, sosyal ve dışa dönük olarak tanımlanmaktadır. Evli kadınlar ise dış görünüş ve kişilik olarak şişman, yıpranmış, olgun ve çalışkan; sosyal ve ilişkisel nitelikler açısından ise cefakar, sadık, itaatkar ve anaç olarak tanımlanmaktadır. Araştırmanın bulguları, sadece kadın ve erkeklere yönelik önyargıları değil, aynı zamanda evlilik sonucunda değişen algıları da temsil etmesi açısından önemlidir (Sakallı ve Türkoğlu, 2016).

Kaya ve Uysal (2015), din ve toplumsal cinsiyet rolü algılarını inceleyen bir çalışmada, yaşanılan ortam ve eğitim düzeyi gibi parametrelere dayalı ayrımı araştırmışlardır. Metropollerde ikamet eden bireyler modern toplumsal cinsiyete ilişkin daha olumlu tutum ve izlenimlere sahiptir. İlkokul mezunları, eğitim düzeyi yüksek kişilere göre daha geleneksel tutumlar sergilemektedir. Araştırılan bir diğer durum olan ekonomik düzeyin düşük olması, modern toplumsal cinsiyet rollerine olan eğilimi azaltmaktadır. Dindarlık ve toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişki araştırıldığında negatif yönlü bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Dinin sosyal bileşenine odaklanmak geleneksel cinsiyet rolünden değişime yol açarken, kişinin Tanrı ile olan bağlantısının boyutuna odaklanması eşitlikçi bir cinsiyet rolüne doğru bir eğilime yol açmaktadır.

Cinsel doyumunu belirleyen unsurları belirlemek için 33 yıllık bir süreçte yayınlanan 197 yayın bir derleme araştırmasında analiz edilmiştir. Bulgulara göre cinsel doyum ruhsal yapı, zihinsel ve fiziksel sağlık, yakın ilişkiler, aile ilişkileri ve kültürel inançlardan etkilenmektedir (Sanchez vd., 2014).

Yaşa göre cinsel doyum incelendiğinde, gençlerin yaşlılara göre daha yüksek düzeyde cinsel doyuma sahip olduğu keşfedilmiştir (Jose ve Alfons, 2007; Velten ve Margraf, 2017). Başka bir çalışmada bu bulguların aksine cinsel doyum düzeylerinde yaşa bağlı olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı iddia edilmiştir (Schmiedeberg ve Schröder, 2016).

Cinsel doyum ile cinsel doyumunu etkilediği bilinen başka bir faktör olan evlilik süresi arasındaki bağlantıyı inceleyen araştırmalar yapılmıştır. Bu ilişkiyi inceleyen bir çalışmada, evlilik süresi uzadıkça cinsel doyumun düştüğü keşfedilmiştir (Schmiedeberg ve Schröder, 2016). Bu bulgunun aksine, Heiman ve arkadaşları (2011), bir evliliğin uzunluğu arttıkça çiftlerin cinsel doyum düzeyinin de arttığını dile getirmişlerdir.

Pascoal ve arkadaşları (2014) tarafından yapılan bir araştırmaya göre, çiftlerin karşılıklı mutlulukları cinsel doyum kazanmada önemli bir faktördür. Ayrıca, iyi cinsel deneyimlerin, cinsel doyuma ulaşmada anlaşmazlıklardan veya işlev kaybından daha önemli olduğu vurgulanmıştır. Mark ve Jozkowski (2013) eşiyile sağlıklı bir ilişkisi olan kişilerin yüksek düzeyde ilişki ve cinsel doyuma sahip olduklarını keşfetmiştir.

Pujols vd. (2010), beden imajının hangi bileşenlerinin cinsel iletişim, uyumluluk, tatmin ve kişisel ve ilişkisel kaygı dahil olmak üzere birçok cinsel tatmin alanını etkilediğini daha iyi anlamak için kadın beden popülasyonlarından oluşan bir örnekleme çok sayıda beden imajı özelliğini araştırmıştır. Araştırmaya yaşları 18 ile 49 arasında değişen 154 kadın dahil edilmiştir. Beden kaygısı, fiziksel durum, cinsel çekicilik ve cinsel ilişki sırasında bedenle ilgili düşünceler gibi beden imajının farklı yönlerinin kadınların cinsel tatminini etkilediği bulunmuştur.

Kendini gerçekleştirme gibi daha yüksek düzeydeki ihtiyaçları elde etmek için yüksek öğrenim gören genç yetişkinler, ciddi yakın ilişkiler kurmayı erteleme eğilimindedir. Sonuç olarak, yalnızlık ve izolasyon yaşayan bekar genç yetişkinlerin sayısı artmakta bu da kaygı riskini arttırmaktadır. Birkaç araştırmaya göre, yalnızlık ve sosyal izolasyon, genç yetişkin üniversite öğrencilerinde artan kaygı düzeyleriyle ilişkilendirilmiştir (Mahmoud vd., 2015).

Kadına yönelik şiddetin en yaygın faili eş veya partnerdir. Fiziksel hasar, psikolojik taciz, cinsel saldırı, kademeli sosyal izolasyon, taciz, mahrumiyet, korkutma ve tehditlerin tümü saldırgan ve zorlayıcı bir davranış kalıbı olarak tanımlanan yakın partner şiddetinin örnekleridir. İlişkide şiddete maruz kalan kadınların, partner şiddeti yaşamayan kadınlara göre daha yüksek düzeyde depresyon, korku, kaygı ve intihar düşüncelerine sahip oldukları bulunmuştur. Aile veya ilişki düzeyindeki diğer faktörlerin yanı sıra alkol tüketimi ve gelir üzerindeki zayıf kontrolün neden olduğu istismar, aile içi şiddet ve aile çatışması; yoksulluk, işsizlik, kadınların arkadaşlarından ve ailelerinden zorla tecrit edilmesi, ataerkil toplumlar ve tahakküm ve saldırganlıkla bağlantılı erkeklik idealleri şiddet örnekleridir. Psikolojik sağlık raporlarına göre, yakın partner şiddeti yaşayan kişilerde depresyon, kaygı ve travma sonrası stres bozukluğu yaşandığı gösterilmiştir (Mapayi vd., 2013).

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada yetişkinlerde toplumsal cinsiyet roller ve cinsel doyum ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla nicel araştırma desenlerinden ilişkisel desen tercih edilmiştir. Sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan ve büyük gruplar üzerinde çalışma olanağı veren tarama çalışmaları, araştırmacının bağımsız değişken ya da faktörler üzerinde manipülasyonunun olmadığı olarak belirtmiştir (Büyüköztürk, 2014).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 18 yaş ve üzeri Türkiye’de yaşayan cinsel yaşamı aktif olan bireyler oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini ise Amaçsal örnekleme yöntemi ile 18 yaş ve üzeri 416 kişi oluşturulmuştur. Nitel araştırma geleneği içerisinde ortaya çıkan amaçlı örnekleme yöntemleri sıklıkla kullanılmaktadır. Bu yöntem, durumların derinlemesine incelenmesine olanak tanır (Somekh ve Levin, 2005). Katılımcılara ait betimsel bilgiler tablo 1’de gösterilmiştir.

Araştırma örnekleminde yer alacak yeterli kişi sayısının belirlenmesi için evreni bilinmeyen formülü kullanılmıştır. Formüle ilişkin detaylar aşağıda gösterilmiştir.

n: Örneklem alınacak kişi sayısı

p: İncelenen olayın görülüş sıklığı

q: İncelenen olayın görülmemiş sıklığı

z: Belirli bir anlamlılık düzeyinde, z tablosuna göre bulunan teorik değer

d: Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen örnekleme hatasıdır.

$$n = \frac{z^2 p * q}{d^2} \quad n = \frac{(1.96)^2 * 0.50 * 0.50}{(0.05)^2} = 384$$

Tablo 1.

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş grubu		
24 yaş altı	101	24,28
25-34 yaş	169	40,63
35-44 yaş	74	17,79
45 yaş üstü	72	17,31
Cinsiyet		
Kadın	212	50,96
Erkek	204	49,04
Medeni durum		
Bekar	253	60,82
Evli	163	39,18
Eğitim durumu		
İlköğretim	29	6,97
Lise	84	20,19
Lisans	254	61,06
Lisansüstü	49	11,78
Gelir		
4.000 TL altı	125	30,05
4.000- 8.000 TL	166	39,90
8.000-12.000 TL	76	18,27
12.000 TL üstü	49	11,78
Partneriyle birliktelik süresi		
1 yıl altı	158	37,98
1-5 yıl	121	29,09
6-10 yıl	43	10,34
11 yıl ve üstü	94	22,60

Tablo 1.'de araştırma kapsamına alınan bireylerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 1.'e göre araştırmaya alınan bireylerin %24,28'inin 24 yaş ve altı, %40,63'ünün 25-34 yaş, %17,79'unun 35-44 yaş ve %17,31'inin 45 yaş ve üstü yaş grubunda olduğu, %50,96'sının kadın ve %49,04'ünün erkek olduğu, %60,82'sinin medeni durumunun bekar ve %39,18'inin evli olduğu, %20,19'unun lise, %61,06'sının lisans ve %11,78'inin lisansüstü mezunu olduğu, %30,05'inin aylık gelirinin 4000 TL ve altında, %39,90'mın 4.000-8.000 TL arasında, %18,27'sinin 8.000-12.000 TL arasında ve %11,78'inin 12.000 TL üstünde olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya dahil edilen bireylerin %37,98'inin 1 yıl ve altı, %29,09'unun 1-5 yıl arası, %10,34'ünün 6-10 yıl ve %22,60'mın 11 yıl ve üstü süredir partneriyle birlikte olduğu saptanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri Nisan-Mayıs-2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Uygulamalara başlamadan önce katılımcılara çalışmanın amacı, kimlik bilgilerinin gizli tutulacağı, çalışmanın tamamen bilimsel amaç doğrultusunda gerçekleşeceği bilgisi verilmiştir. Araştırmanın uygulama aşaması 1 ay olarak sürmüştür. Veri toplama aracı olarak çevrimiçi anket sistemi (google form) uygulanmıştır. Katılımcılara internet aracılığı (watsapp, e-posta, facebook, instagram) üzerinden çevrimiçi iletilmiştir. Gönüllülük esasına bağlı olacak şekilde toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışma, Aydınlatılmış Onam, Bilgilendirme Formu ve katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amacı ile Kişisel Bilgi Formunu içermektedir. Bunun yanında Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Beck Anksiyete Ölçeği kullanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından oluşturulan bu formda katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum, gelir düzeyi ile ilgili sorular yer almaktadır. Katılımcılardan daha gerçekçi bilgi alabilmek adına ve gizliliğin korunması adına kimlik bilgilerine yer verilmemiştir. Kişisel bilgi formunda toplam 6 soru yer almaktadır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği (TCRÖ)

Zeyneloğlu (2008) tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçekte 5 alt boyut bulunmaktadır. Bunlar eşitlikçi cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü, kadın cinsiyet rolü, erkek cinsiyet rolü, evlilikteki cinsiyet rolüdür. Ölçek, toplam 38 maddeden oluşan 5'li Likert tipi bir ölçekte değerlendirilmiş ve puanlanmıştır. Eşitlikçi tutuma sahip olanlar tamamen katılıyorlarsa 5 puan, geleneksel tutuma sahip maddeler ise ters puanlama ile tamamen katılıyorlarsa 1 puan vermektedir. Sonuç olarak ölçekten alınabilecek en düşük puan 38, en yüksek puan 190 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0.92, iç tutarlılık kat sayılı için sırasıyla; 0.78, 0.80, 0.78, 0.78 ve 0.72 olarak bulunmuştur (Zeyneloğlu, 2008).

Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (GRCDÖ)

Golombok ve Rust (1983) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, sıklık, doyum, iletişim, temas ve kaçınma ortak alt boyutlarından ve 28 maddelik iki formdan oluşmaktadır. Ölçeğin güvenilirlik kadınlar için .94, erkekler için .87 olduğu bulunmuştur. Alt boyutlar iç tutarlılık katsayıları .61 ile .83 arasında değiştiğini belirtmiştir (Golombok ve Rust, 1985). Tuğrul vd. (1993) yılında ölçeğin Türkçe versiyonunun güvenilirlik çalışmasını yapmışlardır. Ölçek, sıklık, doyum, iletişim, temas ve kaçınma ortak alt boyutlarından ve 28 maddelik iki formdan oluşmaktadır. Katılımcılardan ölçekte yer alan 28 maddeyi okuduktan sonra (hiçbirzaman, nadiren, bazen, çoğu zaman ve her zaman) seçeneklerinden oluşmaktadır. Ölçek 0-4 arasında puanlanmaktadır. "2., 4., 5., 8., 9., 10., 11., 15., 16., 17., 19., 21., 22., 25., 26., 27. ve 28. maddeler" kadın formunda "1., 2., 3., 4., 8., 9., 12., 13., 15., 16., 19., 20., 21. ve 25. maddeler" erkek formunda puanlanmıştır. Ölçeğin değerlendirmesinde alt boyutlardan ve/veya toplam puanlardan yararlanılabilmektedir. Bireyin bu konudaki cinsel işlevi ne kadar düşükse, alınan puan o kadar yüksek olmaktadır. 5 ve üzeri puan, alt boyutlarda bir sorun olduğunu göstermektedir. Cronbach alfa değerleri 0.92 kadınlarda ve 0.91 erkekler için bulunmuştur. Alt boyutlar iç tutarlılık kat sayıları için ise sorunlu ve sorunsuz erkeklerde 0.04 ile 0.76 arasında, sorunlu ve sorunsuz kadınlarda ise 0.18 ile 0.74 arasında değişim göstermiştir.

Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ)

Beck Anksiyete Envanteri, Beck ve ark. (1988) tarafından geliştirilen Ulusoy ve ark. (1993) tarafından Türkçeye uyarlanan kaygının şiddetini ölçen 21 maddelik

bir öz bildirim envanteridir. Her madde 0 (hiç) ile 3 (şiddetli- zar zor dayanabiliyorum) arasında değişen 4 puanlık bir ölçekte puanlanmaktadır. Ölçek puan aralığı 0-63 arasındadır. 21 maddeden dördü endişeli ruh hali terimleridir; 3 madde belirli korkuları; kalan 14 madde, otonomik hiperaktivite ve motor gerilim yaygın anksiyete bozukluğu ve panik semptomlarını değerlendirmektedir. İç güvenilirliği değerlendirmek için, Beck Anksiyete Ölçeğine verilen yanıtlar Cronbach alpha ile hesaplanmıştır. Beck ve ark. mükemmel iç tutarlılık (Cronbach alfa = .92) ve 1 haftalık tekrar test güvenilirlik katsayısı .75 olarak bildirilmiştir. Cronbach alfa=.93 değeri ile dahili olarak tutarlı olduğu bulunmuştur. Madde-toplam korelasyonları .46 ile .72 arasında değişmektedir (Ulusoy vd., 1998).

Çalışma Planı ve Süreci

Araştırmanın ilk aşamasında Mart 2022’de Beck Anksiyete Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği’ni geliştiren veya uyarlayan araştırmacılardan izinler alınmıştır.

İkinci aşamasında Nisan 2022’de Yakın Doğu Üniversitesi Etik Komisyonu’na başvurularak Etik Kurul izni alınmış ve araştırmaya başlanmıştır.

Üçüncü aşamada Nisan 2022’de araştırma başlama tarihinde pandemi süreci devam ettiği için ölçekler ve kişisel bilgi formu, katılımcı bilgilendirme ve katılımcı onam formları Google Form ile çevrimiçi olarak düzenlenmiştir.

Kavramsal temeller ve ilgili araştırmaların incelenmesi Nisan 2022-Mayıs 2022 tarihleri arasında yapılmıştır.

Araştırma için uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen 18 yaş ve üzeri 416 gönüllü bireye ölçekler çevrimiçi olarak ulaştırılmış ve veriler Nisan 2022- Mayıs 2022 tarihleri arasında toplanmıştır.

Örnekleme grubundan elde edilen verilerle yapılan istatistik analizleri sonucunda ulaşılan bulgular, Mayıs 2022’de literatür doğrultusunda tartışılarak sonuç ve önerilerde bulunulmuştur.

Veri Analizi

Araştırmaya dahil edilen bireylerden elde edilen verilerin istatistiksel analizinde Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi (SPSS) 26.0 yazılımı kullanılmıştır.

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği ve Beck Anksiyete Ölçeğine verdikleri yanıtların güvenilirliği

için Cronbach Alfa testi uygulanmış olup, alfa katsayıları Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği için 0,856 , Cinsel Doyum Ölçeği kadın formu için 0,757 erkek formu için 0,791 ve Beck Anksiyete Ölçeği için ise 0,938 bulunmuştur.

Tablo 2.'deki Kolmogorov-Smirnov(K-S) testi sonuçları incelendiğinde, katılımcıların TCRTÖ, GRCDÖ ve Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının normal dağılıma uymadığı ancak çarpıklık-basıklık değerlerinin $\pm 1,5$ arasında olmasından ve örneklem sayısının yüksek olmasından dolayı normal dağılıma uyumlu olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının karşılaştırılmasında parametrik hipotez testleri kullanılmış olup, katılımcıların cinsiyetine ve medeni durumuna göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları bağımsız değişken iki kategorili olduğu için bağımsız örneklem t testiyle karşılaştırılmıştır. Katılımcıların yaş grubu, eğitim durumuna, gelirine ve partneriyle birliktelik süresine göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının karşılaştırılmasında ANOVA kullanılmıştır.

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ), Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) ve Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının arasındaki korelasyonların incelenmesinde Pearson testi kullanılmıştır. Katılımcıların Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) skorlarının Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarını yordama durumu regresyon analiziyle belirlenmiştir.

BÖLÜM IV

Bulgular

Tablo 2.

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ), Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) ve Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının normallik testleri

	Kolmogorov-Smirnov				
	İstatistik	sd	P	Çarpıklık	Basıklık
Eşitlikçi cinsiyet rolü	0,227	416	0,000	0,239	1,364
Kadın cinsiyet rolü	0,138	416	0,000	-0,487	-0,088
Evlilikte cinsiyet rolü	0,189	416	0,000	-0,019	1,408
Geleneksel cinsiyet rolü	0,124	416	0,000	-0,377	-0,376
Erkek cinsiyet rolü	0,133	416	0,000	-0,778	-0,254
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	0,133	416	0,000	-0,722	-0,163
Sıklık	0,136	416	0,000	0,210	-0,492
İletişim	0,190	416	0,000	0,188	-1,400
Doyum	0,083	416	0,000	0,334	-0,281
Kaçınma	0,151	416	0,000	0,850	0,192
Dokunma	0,184	416	0,000	-0,004	-1,254
Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)	0,040	416	0,115	-0,055	-0,589
Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)	0,090	416	0,000	0,640	-0,260

Tablo 2.'de araştırmanın örneklemini oluşturan bireylerin TCRTÖ, GRCDÖ ve Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarına ilişkin normallik testi sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 3.

Katılımcıların Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları

	N	\bar{x}	s	Min.	Max.
Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)	416	17,45	13,01	0	63

Tablo 3.'e araştırmaya dahil edilen bireylerin Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları gösterilmiştir.

Tablo 3. incelendiğinde, katılımcıların Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)nden en düşük 0, en yüksek 63 puan aldıkları belirlenmiş olup, ölçekten alınan puan ortalaması $17,45 \pm 13,01$ bulunmuştur.

Tablo 4.

Katılımcıların yaş grubuna göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının karşılaştırılması

Yaş grubu	N	\bar{x}	S	Min.	Max.	F	p
24 yaş altı	101	17,25	13,46	0	63	0,874	0,454
25-34 yaş	169	16,84	13,28	0	52		
35-44 yaş	74	16,95	12,56	0	47		
45 yaş üstü	72	19,68	12,16	0	52		

Tablo 4. incelendiğinde, 24 yaş altı katılımcıların Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) ortalama $17,25 \pm 13,46$ puan, 25-34 yaş katılımcıların ortalama $16,84 \pm 13,28$ puan, 35-44 yaş katılımcıların $16,95 \pm 12,56$ puan ve 45 yaş üstü katılımcıların $19,68 \pm 12,16$ puan aldıkları gözlenmiştir. Bununla birlikte Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). 24 yaş altı, 25-34 yaş, 35-44 yaş ve 45 yaş üstü bireylerin Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları benzer bulunmuştur.

Tablo 5.

Katılımcıların cinsiyetine göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{x}	s	t	p
Kadın	212	19,09	13,58	2,649	0,008*
Erkek	204	15,74	12,18		

* $p < 0,05$

Tablo 5.'e göre kadın katılımcıların Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) puan ortalaması $19,09 \pm 13,58$ puan, erkek katılımcıların ise $15,74 \pm 12,18$ bulunmuştur. Araştırmaya dahil edilen bireylerin cinsiyetine göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasındaki farkın istatistiki açıdan anlamlı düzeyde olduğu gözlenmiştir ($p < 0,05$). Araştırmaya dahil olan kadın bireylerin Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 6.

Katılımcıların medeni durumuna göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının karşılaştırılması

	N	\bar{x}	s	t	p
Bekar	253	17,20	12,94	-0,492	0,623
Evli	163	17,84	13,14		

Tablo 6. incelendiğinde araştırmaya alınan bekar katılımcıların Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) puan ortalaması $17,20 \pm 12,94$ puan, evli katılımcıların ise $17,84 \pm 13,14$ Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları bulunmuştur. Katılımcıların medeni durumuna göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasındaki farkın istatistiki açıdan anlamlı düzeyde olmadığı gözlenmiştir ($p > 0,05$). Bekar ve evli bireylerin Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)nden almış oldukları puanlar benzer bulunmuştur.

Tablo 7.

Katılımcıların eğitim durumuna göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının karşılaştırılması

Eğitim durumu	n	\bar{x}	s	Min.	Max.	F	p
İlköğretim	39	22,79	13,67	0	47	2,518	0,058
Lise	84	17,20	13,28	0	52		
Lisans	244	16,68	12,61	0	63		
Lisansüstü	49	17,45	13,37	0	52		

Tablo 7. incelendiğinde, araştırma kapsama alınan ilköğretim mezunu katılımcıların Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)nden ortalama $22,79 \pm 13,67$ puan, lise mezunlarının ortalama $17,20 \pm 13,28$ puan, lisans mezunların $16,68 \pm 12,61$ puan ve lisansüstü mezunu olanların ortalama $17,45 \pm 13,37$ puan olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya dahil olan bireylerin eğitim durumuna göre Beck Anksiyete Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistikî açıdan anlamlı fark olmadığı gözlenmiştir ($p > 0,05$). İlköğretim mezunu olan bireylerin Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları diğer katılımcılardan yüksek olsa da aradaki fark istatistikî açıdan anlamlı düzeyde bulunmamıştır.

Tablo 8.

Katılımcıların aylık gelirine göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının karşılaştırılması

Gelir	n	\bar{x}	s	Min.	Max.	F	P
4.000 TL altı	125	18,54	13,95	0	63	1,376	0,250
4.000- 8.000 TL	166	18,06	13,28	0	52		
8.000-12.000 TL	76	15,99	11,86	0	46		
12.000 TL üstü	49	14,88	10,90	0	41		

Tablo 8. incelendiğinde, aylık geliri 4.000 TL altında olan katılımcıların Beck Depresyon Ölçeğinden ortalama $18,54 \pm 13,95$ puan, aylık geliri 4.000-8.000 TL olanların ortalama $18,06 \pm 13,28$ puan, 8.001-12.000 TL arasında olanların ortalama $15,99 \pm 11,86$ puan ve aylık geliri 12.000 TL üstü olan katılımcıların Beck Anksiyete

Ölçeği(BAÖ)nden ortalama $14,88 \pm 10,90$ puan aldıkları belirlenmiştir. Katılımcıların aylık gelirlerine göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasındaki farkın istatistiki açıdan anlamlı düzeyde olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Aylık geliri 12.000 TL üstü olan bireylerin Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları diğerlerine göre düşük olsa da anlamlı düzeyde değildir.

Tablo 9.

Katılımcıların partneriyle birliktelik süresine göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarının karşılaştırılması

Partneriyle birliktelik süresine	n	\bar{x}	s	Min.	Max.	F	P
1 yıl altı	158	17,35	13,23	0	63	2,057	0,105
1-5 yıl	121	16,33	12,60	0	52		
6-10 yıl	43	15,16	13,09	0	51		
11 yıl ve üstü	94	20,10	12,88	0	52		

Tablo 9. incelendiğinde, partneriyle 1 yıl ve altı süredir birlikte olan katılımcıların Beck Depresyon Ölçeğinden ortalama $17,35 \pm 13,23$ puan, 1-5 yıldır birlikte olanların $16,33 \pm 12,60$ puan, 6-10 yıldır birlikte olanların $15,16 \pm 13,09$ puan ve 11 yıl ve üstü süredir birlikte olanların Beck Depresyon Ölçeğinden ortalama $20,10 \pm 12,88$ puan aldıkları belirlenmiştir. Araştırma kapsaMin.a alınan bireylerin partneriyle birliktelik süresine göre Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)nden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiki açıdan anlamlı olmadığı gözlenmiştir. Partneriyle 11 yıl ve üstü süredir birlikte olan katılımcıların Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)nden aldıkları puanlar diğer katılımcılara göre yüksek bulunmuş olsa bile söz konusu farkın istatistiki açıdan anlamlı düzeyde olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 10.

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ) skorları

	n	\bar{x}	n	Min.	Max.
Eşitlikçi cinsiyet rolü	416	24,45	2,51	11	39
Kadın cinsiyet rolü	416	25,63	3,89	13	36
Evlilikte cinsiyet rolü	416	24,17	2,38	15	36
Geleneksel cinsiyet rolü	416	25,16	3,49	15	33
Erkek cinsiyet rolü	416	23,68	5,68	6	30
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	416	123,09	11,97	83	149

Tablo 10. incelendiğinde, araştırmanın örneklemini oluşturan bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ)'nde yer alan eşitlikçi cinsiyet rolünden ortalama $24,45 \pm 2,51$ puan, kadın cinsiyet rolünden ortalama $25,63 \pm 3,89$ puan, evlilikte cinsiyet rolünden ortalama $24,17 \pm 2,38$ puan, geleneksel cinsiyet rolünden ortalama $25,16 \pm 3,49$ puan ve erkek cinsiyet rolünden ortalama $23,68 \pm 5,68$ puan aldıkları belirlenmiştir.

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ)nden en düşük 83 puan aldıkları belirlenirken, en yüksek alınan puan 149'dur. Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ) puan ortalaması $123,09 \pm 11,97$ bulunmuştur.

Tablo 11.

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ) skorları ile Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasındaki korelasyonlar

		Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)
	r	0,006
Eşitlikçi cinsiyet rolü	p	0,904
	N	416
	r	-0,106
Kadın cinsiyet rolü	p	0,031*
	N	416
	r	-0,061
Evlilikte cinsiyet rolü	p	0,216
	N	416
	r	-0,061
Geleneksel cinsiyet rolü	p	0,212
	N	416
	r	-0,141
Erkek cinsiyet rolü	p	0,004*
	N	416
Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği	r	-0,130
	p	0,008*
	N	416

Araştırmaya dahil olan bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ)'nde yer alan kadın cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt ölçeklerinden aldıkları puanlar ile Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasında istatistiksel açıdan anlamlı korelasyonlar olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Belirlenen korelasyonlar negatif yönlü olduğu gözlemlenmiştir. Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ)'nde yer alan kadın cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arttıkça, Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları azalmaktadır.

Araştırma kapsamına alınan bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ)'nde bulunan eşitlikçi cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü ve geleneksel cinsiyet rolü alt ölçeklerinden aldıkları puanlar ile Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasında istatistiki açıdan anlamlı korelasyonların olmadığı gözlenmiştir ($p>0,05$).

Araştırmaya dahil edilen bireylerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ)nden aldıkları puanlar ile Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)nden aldıkları puanlar arasında istatistiki açıdan anlamlı ve negatif yönlü korelasyonların yer aldığı gözlenmiştir ($p<0,05$). Buna göre katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ)nden aldıkları puanlar arttıkça, Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)nden aldıkları puanlar azalmaktadır.

Tablo 12.

Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) skorları

	n	\bar{x}	s	Min.	Max.
Sıklık	416	4,94	2,02	1	10
İletişim	416	4,83	3,79	0	10
Doyum	416	8,28	4,01	1	20
Kaçınma	416	8,35	3,52	4	20
Dokunma	416	9,72	5,26	1	20
Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)	416	36,11	11,42	13	62

Tablo 12. incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan bireylerin Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)'nde bulunan sıklık alt ölçeğinden ortalama $4,94\pm 2,02$ puan, iletişim alt ölçeğinden ortalama $4,83\pm 3,79$ puan, doyum alt ölçeğinden ortalama $8,28\pm 4,01$ puan, kaçınma alt ölçeğinden ortalama $8,35\pm 3,52$ puan, dokunma alt ölçeğinden ortalama $9,72\pm 5,26$ puan aldıkları belirlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan bireylerin Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) puan ortalaması $36,11\pm 11,42$ olup, ölçekten alınan en düşük puan 13, en yüksek puan 62 bulunmuştur.

Tablo 13.

Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) skorları ile Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasındaki korelasyonlar

		Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ)
	r	-0,139
Sıklık	p	0,004*
	N	416
	r	-0,408
İletişim	p	0,000*
	N	416
	r	-0,177
Doyum	p	0,000*
	N	416
	r	0,208
Kaçınma	p	0,000*
	N	416
	r	-0,447
Dokunma	p	0,000*
	N	416
Golombok-Rust	r	-0,364
Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)	p	0,000*
	N	416

*p<0,05

Tablo 13. incelendiğinde, araştırmaya alınan bireylerin Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)'nde bulunan sıklık, iletişim doyum ve dokunma alt ölçeklerinden aldıkları puanlar ile Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasında istatistiki açıdan anlamlı ve negatif yönlü korelasyonların olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)'nde bulunan sıklık, iletişim doyum ve dokunma alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arttıkça, Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları azalmaktadır.

Araştırmaya dahil edilen bireylerin Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)'nde bulunan kaçınma alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile Beck

Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasında istatistiki açıdan anlamlı ve pozitif yönlü korelasyon görülmüştür. Buna göre katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)'nde bulunan kaçınma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arttıkça, Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları da artmaktadır.

Katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) genelinden aldıkları puanlar ile Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları arasında istatistiki açıdan anlamlı ve negatif yönlü korelasyonlar saptanmış olup, katılımcıların Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) genelinden aldıkları puanlar arttıkça, Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları düşmektedir.

Tablo 14.

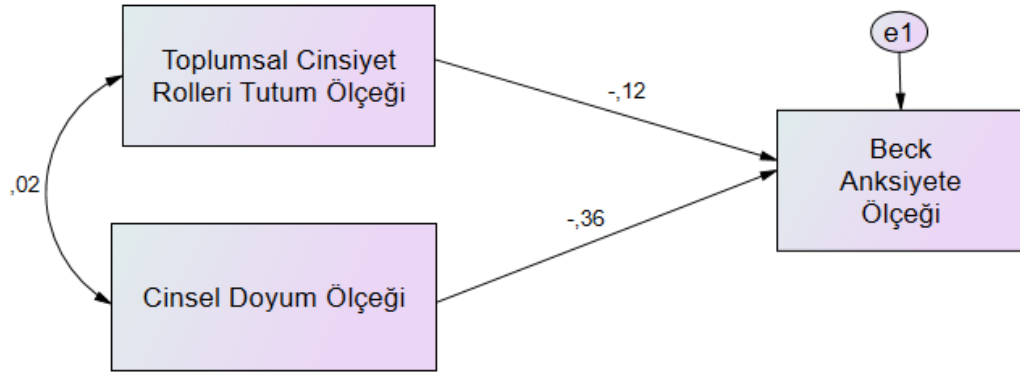
Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ) ve Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) skorlarının Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarını yordama durumu

	Std. Olm.		Standardize	t	p	F	R ²
	B	S.E.	Beta			p	DüzR ²
(Sabit)	48,67	6,35		7,668	0,000*		
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	-0,13	0,05	-0,12	-2,693	0,007*	35,70	0,147
Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ)	-0,41	0,05	-0,36	-7,951	0,000*	0,000*	0,143

* $p < 0,05$

Tablo 14. incelendiğinde, araştırmanın örneklemini oluşturan bireylerin Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) skorlarının Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarını yordama durumunun incelendiği modelin istatistiki açıdan anlamlı olduğu ve modelde açıklanan varyansın %14,3 olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ) skorlarının Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarını istatistiki açıdan anlamlı ve negatif yönlü olarak yordadığı belirlenmiştir ($\beta = -0,12$; $p < 0,05$). Benzer şekilde katılımcıların bireylerin Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) skorları Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarını istatistiki açıdan anlamlı düzeyde ve negatif yönde yordamaktadır ($\beta = -0,36$; $p < 0,05$). Buna göre katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ) ve Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) skorlarının artması halinde, Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorları azalmaktadır.

Şekil 1. Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği(TCRTÖ) ve Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği(GRCDÖ) skorlarının Beck Anksiyete Ölçeği(BAÖ) skorlarını yordama durumuna ilişkin yapısal eşitlik modeli

BÖLÜM V

Tartışma

Bu araştırmada yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyum ile kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı araştırılmıştır. Bu hedefler doğrultusunda cinsiyet rolleri, cinsel doyum ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Araştırma sonucunda katılımcıların yaş grupları ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Alan yazında yapılan araştırmalar incelendiğinde Kapıcı (2021) ve Gün (2021)'in yaptığı çalışmalarda da katılımcıların kaygı düzeyleri ve yaş grupları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların cinsiyetleri ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kadın katılımcıların aldıkları puanların erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Alan yazında yapılan araştırmalar incelendiğinde toplumsal ve klinik bağlamda bakıldığından kadınların erkeklerden daha çok kaygı düzeyine sahip olduğu görülmektedir (Bal vd., 2013). Ayrıca Bozkurt (2004) ve Rada (2018)'in yaptığı çalışmalarda da kadınları kaygı düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Karlı (2019)'un yaptığı çalışmada da kaygı düzeyleri ve cinsiyet arasında anlamlı bir fark saptanmış, kadınların kaygı düzeylerinin erkekelere göre daha yüksek oldupu görülmüştür. Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların medeni durumları ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde Gün (2021)'in yaptığı çalışmada da katılımcıların kaygı düzeyleri ve medeni durumları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların eğitim durumları ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir değişim olmadığı tespit edilmiştir. şahbaz (2017) ve Tolu (2020)'nin yaptığı çalışmalarda da katılımcıların eğitim durumları ve kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların aylık gelirlerine göre anksiyete ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Pekşen (2005), Gül Akmaz ve Ceyhan (2009)'un yaptığı çalışmalarda da aylık gelir ve kaygı düzeyi arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların partneriyle birliktelik süresine göre anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir değişim olmadığı tespit edilmiştir. Anlı (2021)'in yaptığı çalışmada da partneriyle birliktelik süresi ve kaygı düzeyi arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Bu sonuç araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum düzeyleri ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca cinsiyet rolleri düzeylerinde yer alan kadın cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt boyutlarından aldıkları puanlar ile Beck Anksiyete Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Ümmet (2007)'nin yaptığı çalışmada kaygı düzeyi ve cinsiyet rolleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu sonuç araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların cinsel doyum düzeyleri ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kapıcı (2021)'in çalışmasında da kaygı düzeyleri ve cinsel doyum ölçeği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Smith ve ark, (2010) cinsel doyumunu yetişkenlerde bir ruh sağlığı ile ilişkili bir durum olduğunu ve cinsel problemlerin anksiyete gibi psikolojik durumlara yol açabileceğini belirtmektedir. Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların cinsiyet tutum Ölçeğinden aldıkları puanların anksiyete ölçeğini anlamlı bir şekilde yordadığı saptanmıştır. Aynı zamanda cinsel doyum ölçeği puanlarının anksiyete ölçeği puanlarında anlamlı bir şekilde yordadığı saptanmıştır. Literatürde cinsiyet rollerinin sosyal kaygısı üzerindeki etkisini inceleyen çalışmalar görülmektedir. Öztürk vd. (2015)'in yaptığı çalışmada cinsiyet rollerinin sosyal kaygının anlamlı bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Şahbaz (2017)'nin çalışmasında cinsel hayatlarını değerlendirme, cinsel işlevsel bozukluklarının kaygı düzeyinin anlamlı bir

yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Literatürde elde edilen bu sonuçlar araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Yaş grupları ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Cinsiyet ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Kadın katılımcıların aldıkları puanların erkeklere göre daha yüksektir. Medeni durumları ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Eğitim durumları ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Aylık gelir ile anksiyete düzeyleri arasında bir fark yoktur. Partneriyle birliktelik süresi ile anksiyete düzeyleri arasında bir fark olmadığı bulunmuştur. Toplumsal Cinsiyet Rollerini düzeyleri ile anksiyete düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönlü ilişki olduğu bulunmuştur. Ayrıca cinsiyet rolleri düzeylerinde yer alan kadın cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt boyutlarından aldıkları puanlar ile Anksiyete düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. Cinsel Doyum düzeyleri ile Anksiyete düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum düzeyleri anksiyete düzeyini anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur. Aynı zamanda Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği puanlarının Beck Anksiyete Ölçeği puanlarında anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur.

Öneriler

Devlete Yönelik Öneriler

Devletin toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili daha kapsamlı yasalarla koruyucu önlemler alması ile ilgili çalışmaların yapılması sağlanabilir.

Kaygıya maruz kalmış yetişkin bireyler için sosyal etkinliklerin ve psikolojik desteğin sağlandığı merkezlerin oluşturulması ile ilgili çalışmalarla destek sağlanabilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Araştırmada katılımcıların kaygı düzeyleri cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, aylık gelir ve partneriyle birliktelik süresi değişkenlerine göre incelenmiştir. Kaygı düzeyinin daha kapsamlı sosyo-demografik değişkenlerle incelenmesi önerilir.

Literatürde cinsellik ve kaygı ile ilgili yapılan araştırmaların sınırlı sayıda olduğu görölmektedir. Bu araştırmaların daha fazla yer verilmesi önerilebilir.

Araştırmada katılımcıların kaygı düzeyleri, toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyumları nicel araştırma yöntemleriyle incelenmiştir. Gelecekte yapılan çalışmalarda nitel veya karma yöntemler kullanılarak daha detaylı bulgu ve sonuçlar elde edilebilir.

Gelecekte yapılacak araştırma bulgularının bu araştırma bulgularıyla karşılaştırılması ve daha derinlemesine sonuçlar elde edilmesi önerilebilir.

Klinisyenlere Yönelik Öneriler

Araştırmada cinsel doyum ve kaygı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Cinsel doyum puanlarının arttıka kaygı düzeyinin azaldığı görölmektedir. Bu bağlamda yetişkin bireylere cinsellikle ilgili terapi verilmesi önerilebilir. Cinsellik hakkında kulaktan dolma, bilimsel olmayan ve eksik bilgi yerine psikologların rehberliğinde açık, bilimsel ve anlaşılır cinsel programlar verilmesi önerilir.

Üniversitelerde yetişkenlere yönelik toplumsal cinsiyet rolleri, cinsel doyum ve kaygı düzeyini açıklayıcı seminer verilmesi önerilebilir.

Kaynakça

- Akın, A. ve Demirel, S. (2003). Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Sağlığa Etkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25 (4):73-82.
- Altınova, H. H. ve Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 24 (2), 9-22.
- Anlı, M. (2021). Evli bireylerde evlilik uyumu, yaşam doyumu ve kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kent Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
- Arıcı, F. (2011). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algıları ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Aydın, B., Kavuncu, N. (1991). Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeylerdeki Lise Öğrencilerinde Cinsiyet Rollerinin Araştırılması. *Psikolojik danışma ve rehberlik dergisi*, 1 (2), 53-65.
- Bal, U., Çakmak S. ve Uğuz, Ş. (2013). Anksiyete bozukluklarında cinsiyete göre semptom farklılıkları arşiv kaynak tarama dergisi, 22(4), 441- 459.
- Bal, U., Çakmak, S., Uğuz, Ş. (2013). Anksiyete Bozukluklarında Cinsiyete Özgü Semptom Farklılıkları. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 22(4):441-459.
- Barlow, D.H. (1986). Causes of sexual dysfunctions: the role of anxiety and cognitive interference. *J Consul Clin Psychol* 54: 14-18.
- Berk, L.E. (2017). Development of sex differences and gender roles. In *Child Development*: 547-552. Noida: *Pearson India Education*.
- Bozdemir, N. ve Özcan, S., (2011). “Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış.” *Turkish Journal Of Family Medicine And Primary Care*, 5(4): 37-46, s.44
- Bozkurt, N. (2004). Bir grup üniversite öğrencisinin depresyon ve kaygı düzeyleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, 29(133), 52-59.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Canel, A. N. (2012). Evlilik ve Aile Hayatı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, *Aile Eğitim Programı*.

- Carver, P. R., Yunger, J. L. ve Perry, D. G. (2003). Gender identity and adjustment in middle childhood. *Sex Roles*, 49, 95-109.
- CETAD, (2006). Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Araştırması, Ağustos.
- Clark, D.A. ve Beck, A. T. (2010). Cognitive therapy of anxiety disorders: Science and practice New York: *The Guilford Press* .
- Çavdar, D. (2013). *Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çelik, E. (2015). Development of a sexual self-confidence scale and its psychometric properties. *Hacettepe University journal of education*, 30(1), 48-61.
- Dawson, B. ve Trapp, R.G. (2011) Probability&related topics for making inferences about data. Basic&Clinical Biostatistics. 3rd Edition, *Lange medical Books/McGraw-Hill Medical Publishing Division*, 69-72.
- Deaux, K. ve Lewis, L. (1984). Structure of Gender Stereotypes: Interrelationships Among Components and Gender Label. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46(5), 991-1004.
- Dedeoğlu, S. (2009), Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından Türkiye’de Aile ve Kadın Emeği, *Toplum ve Bilim Dergisi*, 86, 139-170.
- Del, M., Sánchez-Fuentes, M., Santos-Iglesias, P. ve Sierra, J. C. (2014). A systematic review of sexual satisfaction. *International journal of clinical and health psychology*, 14(1), 67-75.
- Demez, G. (2005) Kabadayıdan Sanal Delikanlıya Değişen Erkek İmgesi, *Babil Yayınları*, İstanbul.
- Doğan, S., (2006). Cinsellikten Tiksinti Duyma Bozukluğu: Davranışçı tedaviye olumlu ve hızlı yanıt veren bir olgu. *Klinik Psikiyatri Dergisi* 9(4): 191- 197, s.195.
- Dökmen, Y.Z. (2009). Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar. İstanbul: *Remzi Kitapevi*.
- Dökmen, Z.Y. (2004). Toplumsal cinsiyet sosyal psikolojik açıklamalar. Ankara: *Sistem Yayıncılık*.
- Ecevit, Y. ve Karkıner, N. (Ed.). (2011). Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi. Eskişehir: *Anadolu Üniversitesi Web Ofset*.

- Egan, S.K. ve Perry, D. G. (2001). Gender identity: A multidimensional analysis with implications for psychosocial adjustment. *Developmental Psychology*, 17, 451-463.
- Ege, E., Akın, B., Yaralı, S. ve Bilgili, N. (2010). Sağlıklı kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluğu sıklığı ve risk faktörleri. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 3(1), 137-144.
- Eisner, M.D., Blanc, P.D., Yelin, E.H., Katz, P.P., Sanchez, G., Iribarren, C. ve Omachi, T.A. (2010). Influence of anxiety on health outcomes in COPD. *Thorax*. 65(3), 229-34.
- Estes, W. K. ve Skinner, B. F. (1941). Some quantitative properties of anxiety. *Journal of Experimental Psychology*, 29(5), 390-400.
- Fan, L. B., Blumenthal, J. A., Watkins, L. L. ve Sherwood, A. (2015). Work and home stress: associations with anxiety and depression symptoms. *Occupational medicine*, 65(2), 110-116.
- Finlay-Jones, R. ve Brown, G. W. (1981). Types of stressful life event and the onset of anxiety and depressive disorders. *Psychological Medicine*, 11(4), 803-815.
- Freedman, J.J., Sears, D. O. ve Carlsmith, J.M. (2003). Sosyal Psikoloji. Ali Dönmez (çev.). *İmge Yayınevi*: Ankara.
- Gül, A., M. Ve Ceyhan, N. (2009). Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü Öğrencilerinin Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyleri Ve Kaygı Nedenleri (Tokat Örneği). *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1; 131-147.
- Güleç, C. ve Köroğlu, E. (1997). Psikiyatri Temel Kitabı, *Hekimler Yayın Birliği*, Ankara.
- Gülsün, M., Ak, M., ve Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik açıdan evlilik ve cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), 68-79.
- Gün, M. (2021). Yetişkinlerde görülen kaygı düzeyleriyle erken dönem uyumsuz şemalar arasında ilişkinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
- Haavio-Mannila, E., ve Kontula, O. (1997). Correlates of increased sexual satisfaction. *Archives of sexual behavior*, 26(4), 399-419.
- Halim, M.L.D., Gutierrez, B.C., Bryant, D.N., Arredondo, M. ve Takesako, K. (2018) Gender is what you look like: Emerging gender identities in young children and preoccupation with appearance. *Self Identity*, 17:455-466.

- Heiman, J.R., Long, J.S., Smith, S.N., Fisher, W.A., Sand, M.S. ve Rosen, R.C. (2011). Sexual satisfaction and relationship happiness in midlife and older couples in five countries. *Arch Sex Behav*, 40, 741–753.
- Hong, S. M. ve Giannakopoulos, E. (1994). The relationship of satisfaction with life to personality characteristics. *The Journal of Psychology*, 128(5), 547-558.
- İncesu, C., (2004). Cinsel İşlevler Ve Cinsel İşlev Bozuklukları, *Klinik Psikiyatri Dergisi*; Ek:3:3- 13, s.11.
- Jose, O. ve Alfons, V. (2007). Do demographics affect marital satisfaction?. *Journal of Sex Marital Therapy*, 33(1), 73-85.
- Kahraman, L., Kahraman, A. B., Ozansoy, N., Akıllı, H., Kekillioğlu, A. ve Özcan, A. (2014). *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Algısı Araştırması*. *Turkish Studies*, 9(2), 811-831.
- Kapıcı Atay, G. (2021). Klinik psikoloji yüksek lisans öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeylerinin cinsel doyum ve kaygı düzeyleri ile ilişkisinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
- Karamustafalıoğlu, O. ve Yumrukçal, H. (2011). Depresyon ve anksiyete bozuklukları. *Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni*, 45(2), 65-74.
- Karamustafalıoğlu, O. ve Yumrukçal, H. (2011). Depresyon ve Anksiyete Bozuklukları. *Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni*, Cilt:45, Sayı:2.
- Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: *Nobel Yayınları*.
- Karasu, F. Göllüce, A. Güvenç, E. Çelik, S. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları. *SdÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1, 21-27.
- Karlı, N. (2019). Lise öğrencilerinin anne baba tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Kaya, F. Ş. ve Uysal, V. (2015). Günümüzde dindarlık ve toplumsal cinsiyet rolü algıları üstüne bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(36), 646-662.
- Kaypakoğlu, S. (2003). Toplumsal Cinsiyet ve İletişim. İstanbul: *Naos Yayınları*.

- Keery, Y. A. (2018). Gender role attitude of university students: A comparison of implicit and explicit measures. *East African Journal of Social Sciences and Humanities*, 3(1), 21-40.
- Kennerley, H. (1997). *Overcoming anxiety: A self-help guide using cognitive behavioral technique*. London: *Robinson*.
- Keskin, F. (2019). *İlahiyat fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kessler, R. C. ve Magee, W. J. (1994). Childhood family violence and adult recurrent depression. *Journal of Health and Social Behavior*, 35(1), 13-27.
- Khan, S. ve Khan, R. (2017) Chronic stress leads to anxiety and depression. *Annals of Psychiatry and Mental Health*; 5: 1, 1091.
- Kılıç, A., Beyazova, A., Akbaş, H., Zara, A., Serhatlı, İ. (2012). Okul Çağı Çocuklarının Toplumsal Cinsiyet Algıları: Gündelik Yaşam Örnekleriyle Cinsiyetçiliğin Benimsenme Durumuna ve Esneyebilme Olasılığına Dair Bir Araştırma. *Sosyoloji Araştırma Dergisi*, 2014, 17(2), 121-151.
- Kulak, H. (2006). *Cinsel İğlev Bozukluğu Görülen Kadınlarda Geçmiş Travmatik Deneyimler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- Lang, P. J. ve McTeague, L. M. (2009). The anxiety disorder spectrum: Fear imagery, physiological reactivity, and differential diagnosis. *Anxiety, Stress, & Coping*, 22(1), 5-25.
- Lang, P. J., Bradley, M. M. ve Cuthbert, B. N. (1998). Emotion, motivation, and anxiety: Brain mechanisms and psychophysiology. *Biological Psychiatry*, 44(12), 1248-1263.
- Lawrance, K. A. ve Byers, E. S. (1995). Sexual satisfaction in long-term heterosexual relationships: The interpersonal exchange model of sexual satisfaction. *Personal relationships*, 2(4), 267-285.
- Litzinger, S. ve Gordon, K. C. (2005). Exploring relationships among communication, sexual satisfaction, and marital satisfaction. *Journal of sex & marital therapy*, 31(5), 409-424.
- Mahmoud, J. S., Staten, R. T., Lennie, T. A. ve Hall, L. A. (2015). The relationships of coping, negative thinking, life satisfaction, social support, and selected

- demographics with anxiety of young adult college students. *Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing*, 28(2), 97-108.
- Mapayi, B., Makanjuola, R. O. A., Mosaku, S. K., Adewuya, O. A., Afolabi, O., Aloba, O. O. ve Akinsulore, A. (2013). Impact of intimate partner violence on anxiety and depression amongst women in Ile-Ife, Nigeria. *Archives of Women's Mental Health*, 16(1), 11-18.
- Mark, K. P. ve Jozkowski, K. N. (2013). The mediating role of sexual and nonsexual communication between relationship and sexual satisfaction in a sample of college-age heterosexual couples. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 39(5), 410-427.
- McAlpine, C., Gill, A. ve Hegarty, P (2007). Why criminalize forced marriage? Islamophobia and assimilation-based justifications. *Psychology of Women Section Review*, 9(2) 15 - 28.
- Meagher, K. D. ve Shu, X. (2019). Trends in U.S. gender attitudes, 1977 to 2018: Gender and educational disparities. *Socius: Sociological Research for a Dynamic World*, 5, 1– 3.
- Ohana, Y. ve Titley, G. (Ed.). (2014). Toplumsal Cinsiyet Konu(şma)ları: Gençleri etkileyen toplumsal cinsiyete dayalı şiddet hakkında bir kılavuz. (Çev. Ş.K. Bahçeci). İstanbul: *Eray Basım*.
- Öztürk, A., Kara A., Körük, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri cinsiyet rolleri ve yüz kızarma eğilimlerinin sosyal görünüm kaygılarına yordama gücü ve aralarındaki ilişki. *Elektronik Turkish Studies*, 10(10), 733-748.
- Öztürk, C. (2014). *Cinsel işlev bozukluğu olan çiftlerde mizaç ve karakter boyutları, evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişkiler*.
- Öztürk, C.Ş. ve Arkar, H (2014). Evli çiftlerde evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişkiler. *Literatür Sempozyum*, 1(3), 16-24.
- Özusta, Ş. (1995). “Çocuklar için Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri Uyarılama”, Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması, *Türk Psikoloji Dergisi*, Cilt 10 Sayı 34, ss. 32-44.
- Parrinder, G. (2003). Dünya Dinlerinde Cinsel Ahlak. *Say yayınları*, 1. Baskı, İstanbul.

- Pascoal, P. M., Narciso, I. D. S. B. ve Pereira, N. M. (2014). What is sexual satisfaction? Thematic analysis of lay people's definitions. *Journal of sex research*, 51(1), 22-30.
- Philippsohn, S. ve Hartmann, U. (2009). Determinants of sexual satisfaction in a sample of German women. *The journal of sexual medicine*, 6(4), 1001-1010.
- Pincus, D. B., Ehrenreich, J. T. ve Mattis, S. G. (2008). Mastery of anxiety and panic for adolescents: Therapist guide. New York: *Oxford University Press*.
- Pujols, Y., Meston, C. M. ve Seal, B. N. (2010). The association between sexual satisfaction and body image in women. *The journal of sexual medicine*, 7(2), 905-916.
- Rada, S. (2018). Üniversite öğrencilerinin erken dönem uyumsuz şemaları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Türkiye ve Belçika Karşılaştırması, Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Riss, S., Schwameis, K., Mittlböck, M. ve Pones, M. (2013). Sexual function and quality of life after surgical treatment for anal fistulas in Crohn's disease. *Techniques Coloproctol* 17, 89-94.
- Rodoplu, A. (2019). Evli çiftlerde evlilik uyumu ile cinsel doyum arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Sakallı, N. ve Türkoğlu, B. (2019). "Erkek" olmak ya da olmamak: Sosyal psikolojik açıdan erkeksilik/erkeklik çalışmaları. *Türk Psikoloji Yazıları*, 22(44), 52-76.
- Sanchez, D. T., Crocker, J. ve Boike, K. R. (2005). Doing gender in the bedroom: Investing in gender norms and the sexual experience. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(10), 1445-1455.
- Schmiedeberg, C. ve Schröder, J., (2016), Does Sexual Satisfaction Change With Relationship Duration?. *Archives of Sexual Behavior*, 45(1), 99-107.
- Smith, J. F., Breyer, B. N., Eisenberg, M. L., Sharlip, I. D. ve Shindel, A. W. (2010). Sexual function and depressive symptoms among male North American medical students. *The journal of sexual medicine*, 7(12), 3909-3917.
- Smoller, J.W. (2016) The genetics of stress-related disorders: PTSD, depression, and anxiety disorders. *Neuropsychopharmacology*; 41: 1, 297-319.

- Stephenson, K. ve Meston, C. (2011). The association between sexual costs and sexual satisfaction in women: An exploration of the Interpersonal Exchange Model of Sexual Satisfaction. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 20(1).
- Stone, A. (2015). Feminist Felsefeye Giriş. (Çev. Y. Cingöz, B. Tanrısever). İstanbul: *Otonom Yayıncılık*. (Orijinal yayın tarihi, 2007).
- Şahbaz, T. (2017). *Cinsel Mitlerin Cinsel İşlev Bozukluğu ve Kaygı Üzerinde Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Tamam, L. ve Demirkol, M. E. (2019). Anksiyete Bozuklukları, In: Bütüncül Tıp: Birinci Basamakta ve Aile Hekimliğinde Güncel Tanı-Tedavi (pp.1675-1677) Edition: *Ankara Nobel Tıp Kitabevleri*.
- Tarrant, S. (2002). When sex become gender. London: *Routledge Taylor & Francis Group*.
- Timm, T. M. ve Keiley, M. K. (2011). The effects of differentiation of self, adult attachment, and sexual communication on sexual and marital satisfaction: a path analysis. *Journal Of Sex & Marital Therapy*, 37(3), 206-223.
- Toluç, G. (2020). *Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyleri ve iletişim becerileri arasındaki ilişkilerin cinsiyetlere göre incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
- Tuğrul, C., Öztan, N. ve Kabakçı, E. (1993). Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği'nin standardizasyon çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 4(2), 83-88.
- Türk, E. (2019). *Beliren yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumun, benlik kurgusunun ve benliğin ayrılaşmasının eş seçme stratejilerini yordamadaki rolü* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Türkçapar, H. (2004). Anksiyete bozukluğu ve depresyonun tanısal ilişkileri. *Klinik Psikiyatri*, 4, 12-16.
- Ulusoy, M., Şahin, N.H. ve Erkmen, H. (1998). Beck Anksiyete Envanteri'nin Türkçe versiyonu: psikometrik özellikler. *Bilişsel psikoterapi dergisi* , 12 (2), 163.
- Ümmet, D. (2007). *Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygının cinsiyet rolleri ve aile ortamı bağlamında incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi,

Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı,
İstanbul.

Vatandaş, C. (2007). Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Algılanışı. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, 35, 29-56.

Velten, J. ve Margraf, J. (2017), Satisfaction guaranteed? how individual, partner, and relationship factors impact sexual satisfaction within partnerships. *PLoS ONE*, 12(2), 1-17.

World Health Organization (2002). Defining sexual health: *report of a technical consultation on sexual health*. Geneva.

World Health Organization (2010) , Education And Treatment In Human Sexuality: The Training Of Health Professionals. *Who Technical Report Series No 572*

Yeh, H.C., Lorenz, F. O., Wickrama, K.A.S., Conger, R.D., Glen, H. ve Jr. Elder, G.H. (2006) Relationships among sexual satisfactin, marital quality, and marital instability at midlife. *Journal of Family Psychology*, Vol. 20 (2), 339 –343

Zeyneloğlu, S. (2008). *Ankara'da Hemşirelik Öğrenimi Gören Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları* (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Programı, Ankara.

Ekler

EK-1 AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Değerli Katılımcı;

Bu çalışma, Doç.Dr. Meryem Karaaziz danışmanlığında Yakın Doğu Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı öğrencisi Psk. Hatice Selin Gök tarafından yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyum ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla yürütülen bir tez çalışmasıdır.

Bu araştırmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına bağlıdır. Aşağıdaki onay kutucuğunu “onaylıyorum” şeklinde işaretlerseniz araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmiş sayılırsınız. Araştırma kapsamında kimlik bilgileri gibi özel bilgiler istenmemektedir. Bu çalışma süresince toplanan veriler yalnızca akademik araştırma amacı ile kullanılacaktır ve yalnızca ulusal/uluslararası akademik toplantılarda ve/veya yayınlarda sunulacaktır. Araştırmadan herhangi bir sebeple ayrılmak isterseniz, araştırma ekibi ile aşağıda yer alan bilgileri kullanarak iletişime geçebilirsiniz. Uygulama yaklaşık olarak 10-15 dakika sürmektedir. Çalışmaya katılmayı kabul edip, ölçek maddelerini doldurmaya başladıktan sonra herhangi bir nedenle ölçeği tamamlamak istemezseniz, ölçeği yarıda bırakıp süreci sonlandırabilirsiniz. Bu konu ile ilgili herhangi bir sorunuz ya da endişeniz olursa aşağıdaki iletişim bilgilerinden ulaşabilirsiniz.

İlginiz ve katılımınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarız.

Araştırma Ekibi:

Psk. Hatice Selin Gök

e-posta : haticeselingok@gmail.com

Gsm: (542) 240 07 40

Bu çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorum.

Onaylıyorum ()

EK-2 BİLGİLENDİRME FORMU

Değerli Katılımcılar,

Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programında yürüteceğim tez çalışmam için araştırma yapmaktayım. Ölçeklerde ve bilgi formunda isminiz yazılmayacaktır ve verdiğiniz cevaplar gizli kalacaktır. Tamamen gönüllük esasına bağlı olacaktır. Araştırma sonuçları bireysel bilgi olarak değil, grup ortalaması olarak bilimsel raporda kullanılacaktır. Eğer çalışmayla ilgili bir şikayetiniz, görüşünüz veya sorunuz varsa bunu çalışmanın araştırmacısı Psk. Hatice Selin Gök 'e iletebilirsiniz.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Psk. Hatice Selin Gök

Yakın Doğu Üniversitesi, Klinik Psikoloji Bölümü

Lefkoşa

Mail: haticeselingok@gmail.com

Ek-3 KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Sevgili Katılımcılar;

Aşağıdaki sorular yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyum ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için hazırlanmıştır. Yetişkin bireylere uygulanacaktır. Doğru ve yanlış cevap yoktur. Tüm cevaplar gizli tutulacaktır. İsim yazmanız gerekmemektedir. Size uygun seçeneği içine tıklayarak işaretleyiniz ve lütfen samimiyetle cevaplayınız. Son olarak ilgili kişiye gönderiniz. Göstermiş olduğunuz ilgi ve katkılarınız için teşekkür ederim.

1. Yaşınız ?

2. Cinsiyetiz ?

- a.) Kadın
- b.) Erkek
- c.) Diğer

3. Medeni Durumunuz ?

- a.) Evli
- b.) Bekar

Ek-4 Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği

Sevgili Öğrenciler,

Bu ölçekteki cümleler, siz üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarınızı belirlemek için hazırlanmıştır. Sonuçlar yalnızca araştırma amacıyla kullanılacaktır. Bu cümlelerden hiçbirisinin doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Her cümle ile ilgili görüş, kişiden kişiye değişebilir. Bunun için vereceğiniz cevaplar sizin kendi görüşünüzü yansıtmalıdır. Her cümle ile ilgili görüşünüzü belirtirken, önce cümleyi dikkatlice okuyunuz sonra, cümlede belirtilen düşüncenin, sizin düşünce ve duygularınıza ne derecede uygun olduğuna karar veriniz.

Tutum İfadeleri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Kızlar, ekonomik bağımsızlıklarını kazandıklarında ailelerinden ayrı yaşayabilmelidir.					
2. Erkeğin evde her dediği yapılmalıdır.					
3. Kadının yapacağı meslekler ile erkeğin yapacağı meslekler ayrı olmalıdır.					

Ek-5 Golombok- Rust Cinsel Doyum Ölçeği

Kadın Formu: Aşağıda cinsel yaşamla ilgili sorular yer almaktadır. Her soru için "hiçbir zaman", "nadiren", "çoğu zaman". "her zaman" şeklinde beş cevap şıkkı yer almaktadır. Sizden istenilen kendi cinsel yaşamınızı gözönüne alarak soruları cevaplandırmanızdır.

Cevaplandırırken:

1. Her soruyu dikkatle okuyunuz.
2. Sorulan durumun **son zamanlarda** ne kadar sıklıkta ortaya çıktığını düşününüz.
3. Söz konusu durumun ne kadar sıklıkta ortaya çıktığına karar verdikten sonra, o seçeneğin altındaki parantezin içine [X] işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.
4. Hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Lütfen soruları içtenlikle ve dürüstçe cevaplandırmaya özen gösteriniz. Cevaplandırırken, başkalarının görüşlerini dikkate almadan sadece kendi görüşünüzü belirtiniz.

Hiçbir Nadiren Bazen Çoğu Her

zaman

zaman zaman

1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığını sorar mısınız?
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında)

Erkek Formu: Aşağıda cinsel yaşamla ilgili sorular yer almaktadır. Her soru için "hiçbir zaman", "nadiren", "bazen", "çoğu zaman". "her zaman" şeklinde beş cevap şıkkı yer almaktadır. Sizden istenilen kendi cinsel yaşamınızı gözönüne alarak soruları cevaplandırmanızdır.

Cevaplandırırken:

1. Her soruyu dikkatle okuyunuz.

2. Sorulan durumun **son zamanlarda** ne kadar sıklıkta ortaya çıktığını düşününüz.

3. Söz konusu durumun ne kadar sıklıkta ortaya çıktığına karar verdikten sonra, o seçeneğin altındaki parantezin içine [X] işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.

4. Hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Lütfen soruları içtenlikle ve dürüstçe cevaplandırmaya özen gösteriniz. Cevaplandırırken, başkalarının görüşlerini dikkate almadan, sadece kendi görüşünüzü belirtiniz.

Hiçbir Nadiren Bazan Çoğu Her

zaman

zaman zaman

1. Haftada iki defadan fazla cinsel birleşmede bulunur

musunuz?

2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp

nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?

3. Cinsel yönden kolay uyarılır mısınız?

Ek-6 Beck Anksiyete Ölçeği

Aşağıda insanların kaygılı ya da endişeli oldukları zamanlarda yaşadıkları bazı belirtiler verilmiştir. Lütfen her maddeyi dikkatle okuyunuz. Daha sonra, her maddedeki belirtinin, bugün dahil son bir haftadır sizi ne kadar rahatsız ettiğini aşağıdaki ölçekten yararlanarak, maddenin yanındaki uygun yere (X) işareti koyarak belirleyiniz.

	Sizi ne kadar rahatsız etti?			
	Hiç Derecede	Hafif Derecede	Orta Derecede	Ciddi Derecede
1. Bedeninizin herhangi bir yerinde uyuşma veya karıncalanma.	0	1	2	3
2. Sıcak / ateş basmaları.	0	1	2	3
3. Bacaklarda halsizlik, titreme.	0	1	2	3

Ölçek İzinleri

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçek İzni

H **Hatice Selin Gök**
alıcı simge
6 gün önce Ayrıntılar

Sayın Zeyneloğlu
Ben Hatice Selin Gök. Yakın Doğu Üniversitesinde, Klinik Psikoloji yüksek lisansı yapmaktayım. Tez konum " Yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyum ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi" dir. Tez danışmanım Doç. Dr. Meryem Karaaziz. Tezim için geliştirmiş olduğunuz "Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğini" kullanmak istiyorum. Kaynakça da yer verilecek şekilde. Eğer izin verirsiniz araştırmama katkıda bulunmuş olursunuz. İzinle beraber ölçek ve bilgileri gönderirseniz sevinirim. Geri dönüş alabilirsem sevinir ve iyi günler dilerim.
Bahsetmiş olduğum ölçek ektedir;

<https://toad.halileksi.net/olcek/toplumsal-cinsiyet-rolleri-tutum-olcegi>

Prof.Dr.Simge ZEYNELOĞLU
Gaziantep Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Hemşirelik Bölümü
27310 Gaziantep
Tel: 0342 360 12 00- 4906

3 ek

W Ölçek değerlendirme.doc

W TOPLUMSAL CİNSİYET ...

PDF 201140SİMGE ZEYNEL...

S **Simge.Zeyneloglu**
alıcı ben
5 gün önce Ayrıntılar

On Wed, 9 Mar 2022 21:17:20 +0300, Hatice Selin Gök wrote

Merhaba
Ölçeği kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar

Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçek İzni

Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçek İzni
☆

H

Hatice Selin Gök

alıcı hceylandas

19 saat önce [Ayrıntılar](#)

←

Sayın Daş Tuğrul

Ben Hatice Selin Gök. Yakın Doğu Üniversitesinde, Klinik Psikoloji yüksek lisansı yapmaktayım. Tez konum " Yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyum ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi" dir. Tez danışmanım Doç. Dr. Meryem Karaaziz. Tezim için uyarlamış olduğunuz "Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeğini" kullanmak istiyorum. Kaynakça da yer verilecek şekilde. Eğer izin verirsiniz araştırmama katkıda bulunmuş olursunuz. İzinle beraber ölçek ve bilgileri gönderirseniz sevinirim. Geri dönüş alabilirsem sevinir ve iyi günler dilerim.

Bahsetmiş olduğum ölçek ektedir;

<https://toad.halileksi.net/olcek/golombok-rust-cinsel-doyum-olcegi>

C

ceylan daş

alıcı ben

6 saat önce [Ayrıntılar](#)

←

Merhaba,

Ölçeği kullanabilirsin.

Prof. Dr. Ceylan Daş

3 ek

W

Golombok-Rust (1).rtf

W

GRISS ERKEK cevap FO...

W

GRISS KADIN cevap FO...

Beck Anksiyete Ölçek İzni

Beck Anksiyete Ölçeği İzni

 Hatice Selin Gök
alıcı nesrinhislisahin
4 gün önce [Ayrıntılar](#)

Merhaba Hocam,
Sizi tekrar rahatsız etmek istemezdim ancak konumda kullanacağım ölçek ile ilgili bir sorun sebebi ile başlığım değiştiği için sizden izni tekrar almam gerekiyor. Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim tekrar kusura bakmayın lütfen. Bilgilerimi düzenleyip tekrar ekledim.

Yakın Doğu Üniversitesinde, Klinik Psikoloji yüksek lisansı yapmaktayım. Tez konum " Yetişkinlerde toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel doyum ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi" dir. Tez danışmanım Doç. Dr. Meryem Karaaziz. Tezim için uyarlamış olduğunuz "Beck Anksiyete Ölçeğini" kullanmak istiyorum. Kaynakça da yer verilecek şekilde. Eğer izin verirsiniz araştırmama katkıda bulunmuş olursunuz. Geri dönüş alabilirsem sevinir ve iyi günler dilerim.

 Gulsen T.
alıcı ben
20 saat önce [Ayrıntılar](#)

Merhaba,
Beck Anksiyete Ölçeği'ni araştırma amaçlı olarak kullanmanızda benim açımdan bir sakınca bulunmamaktadır. Ancak sizden önemli ricam, Ölçeğin başka kopyalarını değil, size gönderdiğim kopyasını ve ölçeğin ikinci sayfasındaki kaynakları da kullanmanızdır. Kaynakları ekte dijital ortamda gönderiyorum. Ayrıca, Envanterin orjinalinin Aaron Beck tarafından geliştirilmiş olduğu bilgisiyle gerekli referanslarının da çalışmanızda verilmesi gerekecektir. Çalışmanızda başarılar dilerim.

Nesrin Hisli Sahin, PhD
Adjunct Professor
School of Psychology & Counseling
Fairleigh Dickinson University
285 Madison Ave

Özgeçmiş

Hatice Selin Gök, 11 Ocak 1996 tarihinde Mersin’de doğmuştur. İlköğretim ve ortaöğretim eğitimimi Mersin’de, lise eğitimimi ise Şevket Pozcu Anadolu Lisesi’nde tamamlamıştır. 2019 yılında İstanbul Aydın Üniversitesi lisans eğitimimi tamamladıktan sonra 2020 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans eğitim sürecine başlamıştır. Lisans eğitim dönemlerinde staj programlarını Darülaceze, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Ortaokulu ve Özel Neşeli Çocuklar Eğitim Merkezi’nde; Yüksek Lisans eğitim döneminde staj programını Mersin Şehir Hastanesi’nde tamamlamıştır.

İntihal Rapor Oranı

kt

ORIJİNALLIK RAPORU

% 13	% 10	% 2	% 7
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	%3
2	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	%2
3	Submitted to Istanbul Gelisim University Öğrenci Ödevi	%1
4	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%1
5	Submitted to The Scientific & Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) Öğrenci Ödevi	%1
6	Submitted to Konya Necmettin Erbakan University Öğrenci Ödevi	<%1
7	docplayer.biz.tr İnternet Kaynağı	<%1
8	Submitted to Beykent Üniversitesi Öğrenci Ödevi	<%1
9	Submitted to Akdeniz University	

Etik Kurul Onayı

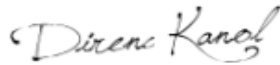

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

27.04.2022

Sayın Hatice Selin Gök

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2022/1271 proje numaralı ve **“Yetişkinlerde Toplumsal Cinsiyet Roller ve Cinsel Doyum ile Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kano1

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.